

LIAUDIES BALSAS

KANADOS LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS

The PEOPLE'S VOICE, Lithuanian Weekly, Published by the Lithuanian Press Association, 160 Claremont St., Toronto 3, Ontario

Authorized as Second Class Mail, Post Office Department, Ottawa

Kaina 10 ct.

Nr. 17

Penktadienis, Balandžio (April) 28, 1961, Toronto, Ontario

METAI XXX

Prisibijoma, kad Alžyro Sukilėliai Pasiruošę Veržtis į Pačią Franciją

PARYŽIUS. — Čia prisibijoma, kad Alžyro sukilėliai pasiruošę pulti pačią Franciją. Nes jei jie nepadarys perversmo Paryžiuje, jų likimas Alžyre bus nepavydėtinas.

Prezidentas De Gaulle paskelbė, kad jis visą galią paėmė į savo rankas. Jis taipgi atsisaukė savanorių gynimui Paryžiaus ir visos Francijos. Paryžius paverstas ginkluota kempė. Gatves patuliuoja sunkiai ginkluota policija. Prie Grand Palais, policijos centro, pastatyta 18 tankų ir daugybė kitų ginklų.

Premjeras Debre perspėjo per televiziją, kad sukilėlių militarinė junta Alžyre ruošiasi parašutintinių invazijai, užpuolimui ant paties Paryžiaus.

Tuo tarpu sukilusieji generolai Alžyre baigia vykdyti perversmą tenai. Visi didesni miestai ir svarebsnės sirtys esą jų kontrolėj. Jie užėmė galią Alžyre tikslu pastoti kelią prezidento De Gaulle planui duoti Alžyriui progą pasisakyti, ko jis nori.

Be abejonės, jie negalės atsiekti savo tikslo, jei jie nenuvers prezidento De Gaulle valdžios Francijoje. Jie matyti tikisi, kad pačioj Francijoje, su jų pagalba, įvyks dešiniųjų perversmas.

De Gaulle, žinoma, taipgi nesėdi sudėjęs rankas. Esą suimta daug įtariamų asmenų. Taipgi sumobilizuotos visos galingos ginkluotos jėgos. Jo palocius saugo tūkstantis milicininkų, ginkluotų iki dantų.

Atrodo, kad didelė didžiūma Francijos žmonių stovi su De Gaulle ir jo planu duoti progą Alžyriui apsispręsti.

Jeigu sukilėliai generolai versis į Franciją, tai bus didelė kova ir bus daug kraujo pralietas. Francija pergyvens baisią tragediją. Bet sukilėliams gali nepavykti, kaip nepavyko Kubos sukilėliams. Bet jų padėtis geresnė, nes jie turi gana didelę armiją. Alžyre yra turbūt apie 500,000 karinomenės.

Sie jauni ukmergiečiai neprisimena žiaurių hitlerinės okupacijos metų, tačiau jų tėvai gali daug papasakoti. Tiesioginiai budeliai ir jų padlaižiai — buržuaziniai nacionalistai degino Tarybų Lietuvos miestus ir kaimus, plėšė ir žudė taikius gyventojus. Atidžiai klausosi grupė

moksleivių kelių statybos-eksploatacijos rajono Nr. 24 mechaniko Viktoro Usovo pasakojimo apie žmogžudžio M. Paškevičiaus nusikaltimus. V. Usovą savo akimis yra matęs, kaip Paškevičius su savo sėbrais šaudė taikius tarybinius žmones.

500 Bedarbių Išvyko Ottawon

TORONTO. — Sekmadienio naktį 500 Toronto bedarbių išvyko traukiniu į Ottawą, kad įteiktų vyriausybei programą nedarbui sumažinti.

Bedarbiai sutartinai kartojo "Mes norim darbo" ir dainavo "Solidarumas ant visados".

Delegacija atžygiavo į stotį iš savo svetainės ant Spadina su plakatais ir obalsiais.

Kanados Moterų Kongreso moterys paruošė 1,000 užkandžių dėl delegatų.

Ottawon atvyko delegacijos iš Windsor ir Montrealo ir kitų vietų.

Sustreikavo 1,200 Viešbučio Tarnautojų

TORONTO. — Išėjo į streiką 1,200 Royal York viešbučio tarnautojų, kadangi samdytojai atsisakė pakelti pakankamai algas.

Darbininkai reikalauja pakelti algas 15 centų į valandą, o kompanija sutinka pridėti tik pustučio cento.

Douglas Sutinka Būti Lyderiu

OTTAWA. — Saskačevanos premjeras T. C. Douglas viešai pareiškė, kad jis sutinka kandidatuoti į naujos darbo partijos lyderius, jeigu jis bus paliuosuotas nuo dabartinių pareigų ir pasiūlytas tos partijos lyderio postui.

Pirmiansia jis turi gauti leidimą iš provincialės CCF vadovybės. Bet neatrodo, kad ji pastotų kelią jam tapti visos šalies darbo partijos lyderiu.

Į naujos partijos lyderius siekėsi Hazen Argue, parlamentinės grupės lyderis čionai. Jis mano, kad jis būtų geriausias.

TURKAI NUSMERKĖ VADUS MIRTIN

ANKARA. — Turkijos teismas nusmerkė mirtin buvusį prezidentą Celal Bayar ir buvusį premjerą Adnan Menderes.

Jie buvo rasti kaltais lažyme konstitucijos, naudojime jėgos prieš opoziciją ir vogime valstybės turto.

Suimtųjų Likimas Daug Priklausys nuo Amerikos

MIAMI, Florida. — Kubos premjeras Fidel Castro savo kalboje pažymėjo, kad 458 suimtųjų išveržėlių likimas daug priklausys nuo Jungtinių Valstijų. Jeigu jos sustos rėmusios pabėgėlius, tai ir suimtųjų padėtis bus kitokia. Kitaip, jie gali būti nubauti labai skaudžiai.

Castro įspėjo Jungtines Valstijas, kad jų tiesioginis įsikišimas į Kubos reikalus išsaus didelių susikirtimų ir gali būti pradžia pabaigos jankių imperializmo.

Castro pakartotinai sakė,

kad pavojus jankių išveržimo į Kubą yra labai didelis. Vyriausiai dėl to, kad visos kitos priemonės nepavyko. O JAV imperializmas nusistatęs sužlugdyti Kubos laisvę.

Jis taipgi priminė Jungtinių Valstijoms, kad amerikiečių saugumų susidarytų pavojus visoje Lotynų Amerikoje, jeigu jų jėgos užpulėtų ant Kubos. JAV neturėsiančios užtektinai jėgų apsaugoti visus savo tautiečius visoj Lotynų Amerikoje.

Atsakydamas į Lotynų Amerikos atstovų Jungtinėse Tautose planą prašyti Kubą, kad ji pasigailėtų sukilėlių, jis atsakė:

"Klauskit Jungtines Valstijas ir Centralinę Intelligence Agentiją, kuri suorganizavo užpuolimą... Tegul jie pirma prašo pasigailėjimo už tuos kūdikius, kuriuos jų bombos užmušė".

Buvo sukilėlių paleisti gandai, kad Castro buvo sužeistas laike sukilėlių atakų ant Havanos, bet pasirodė, kad buvo sužinia paleisti gandai. Jis yra sveikutėlis ir tiek pat pilnas energijos.

Kubiečiai numušė keletą sukilėlių orlaivių ir suėmė keletą tankų ir daug kitų ginklų. Iš kur tie visi ginklai gauti, niekam negali kilti jokios abejonės.

Chruščiovas Vistiek Už Gerus Santykius

MASKVA. — Tarybų Sąjungos premjeras N. Chruščiovas pareiškė, kad jis vistiek stovi už gerus santykius tarp Tarybų Sąjungos ir Jungtinių Valstijų, nežiūrint to, kad buvo truputį apsibartas dėl Kubos.

"Mes norime budavoti mūsų santykius su Jungtinėmis Valstijomis tokiu būdu, kad nei Tarybų Sąjunga, nei Jungtinės Valstijos, kaip dvi galingiausios tautos pasaulyje, neužiimėtų ginklų barškinimu ar stumtų priešakin savo militarinę ar ekonominę pirmenybę".

Jis taipgi sakė, kad Tarybų Sąjunga neturi intencijos steigti bazę Kuboje.

Primena Kennedžiui Amerikos Pabėgėlius

TORONTO. — Kanados Taikos Kongresas laiške prezidentui Kennedžiui pastebi, kad Amerikos revoliucijos metu atbėgo Kanadon 50,000 amerikiečių, kurių turta nugalėtojai konfiskavo.

Jeigu Kanada tuomet būtų buvus galinga valstybė ir rėmusi tuos pabėgėlius, tai Washingtonas būtų buvęs nugalėtas.

Kongresas taipgi pastebi, kad vienas JAV prezidentas norėjo eiti į karą prieš Kanadą, bet vėliau paklausęs išmintingesnių žmonių.

Kanados žmonės nepritaria agresyvei JAV politikai linkui Kubos.

Žvalgybos Bosas Aasidūrė Bėdoj

WASHINGTON. — Sakoma, kad prokuroras Robert Kennedy, prezidento brolis, praves tyrinėjimą Centralinės Intelligence Agentijos, kuriai vadovauja velionio J. F. Dulles brolis Allen Dulles.

Šiai agentijai buvo pavesta paruošti Kubos pabėgėlius invazijai. Ji tai ir padarė. Bet pasirodė, kad ji labai apsiriko, nes laukiama sukilimo Kuboje nebuvo.

O jeigu ši agentija ant tiek klaidinga ir kitose srityse, tai kam ji tuomet verta?

Iš Kanados Gyvenimo

Ir Kanados premjeras, J. Diefenbaker, pravirko, kad Kuboje "išsigimė" revoliucija, kurios tikslas buvęs patenkinti Kubos žmonių socialines aspiracijas.

Girdi, Kuba tampa lauku ideologinės kovos, kuri plečiasi po visą pasaulį. Kubos žmonių interesus pakeitė išlaukinė jėgų interesai.

Nesuprantama, kaip tie "išlaukiniai" interesai galėjo be niekur nieko patraukti savo pusėn didžiąją Kubos žmonių.

Idomu, kad Diefenbakeris visuomet pasirodo Amerikos gynėju, kada tik Amerika patenka į bėdą.

Naujos darbo partijos organizuotojai raportuoja, kad jie turi sukėlę \$160,000. Planas reikalauja \$250,000.

Steigiamoji konvencija numatyta rugpiūčio mėnesį. Ji įvyks Ottawoje.

Į minėtą fondą nemažai paaukojo unijos. Pusė sumos atėjo iš unijų. Toronto distrikto unijos suaukojo \$15,000.

Toronto Planavimo Taryba sako, kad žmonių susidomėjimas turėti nuosavą namą žymiai sumažėjo. Daugelis einą gyventi į apartamentus.

Galima lengvai suprasti, kodėl taip yra. Taksai už namus taip išaugo, kad jau neapsimoka gyventi nuosavame name.

Už mažą namuką su miegamaisiais dabar taksai siekia beveik \$300. Apsildymas kainuoja apie \$200. Na, o jeigu reikia mokėti į mėnesį bent \$100 morgičių (daugiausia palūkanos už morgičius), tai susidaro \$1,700 į metus. O kur dar kitos išlaidos?

Globe and Mail sako, kad tie kanadiečiai, kurių pajamos per metus siekia \$5,500, dėl savęs pradėjo dirbti tik tai balandžio 17. Iki tol nuo sausio 1 dienos jie dirbo dėl vyriausybės.

Toks pilietis tiesioginiais taksais per metus sumokas \$900.00. Netiesioginiais taksais jis sumokas dar \$700.00. Viso susidaro \$1,600 į metus.

Taigi, svarbu ne kiek kas uždirba, bet kiek atlieka sumokėjus visus taksus.

Federalė valdžia galutinai atsisakė skolinti Torontui \$58,000,000 dėl požeminio traukinio pravedimo.

Reiškia, miestas turės ieškoti kur kitur, gal užsienyje.

Toronto majoras norėtų traukti į teismą vieną Anglijos laikraštį, kam tas para-

šė, kad Toronte yra daug vaikų, kurie tiesiog badauja. Klausimas tik tai, ar jis laimėtų šią bylą.

Kanadietis

Apie Naują Partiją

Naujos darbo partijos organizatoriai paskelbė projektą konstitucijos, kuri bus patiekta priimti inciatyvė konvencijoj. Iš to projekto matome, kokia maždaug bus ta partija.

Projektas sako, kad naujos partijos nariu galės būti tik tas, kuris sutiks su konstitucija ir programa ir nepriklausys jokiai kitai partijai.

Jeigu kuri organizacija nutars afiliuoti prie šios partijos, nenorintieji prigulėti turės reikalauti išskirti. Kitaip, jie automatiškai bus naujos partijos nariais.

Ne visi nariai bus lygūs. Pakalbėkime šiais pagrindiniais klausimais.

Kas liečia uždraudimą kitų partijų nariams būti šios partijos nariais, galima pasakyti tiek, kad čia gal nieko tokio stebėtino. Tik tai siurina jos ribas. Jei nebūtų šio draudimo, gal afiliuotų ne kurios mažesnės partijos, kurių ir Kanadoje yra.

Ne visai gražus dalykas urmu paversti savo narius tų organizacijų narius, kuriuos nubalsuos afiliuoti. Ar nebūtų geriau, kad būtų laikomi nariais tik tie, kurie

pasisakys. Kurie nebalsuos už afiliaciją, tuos palikti už partijos ribų ir nereikalauti iš jų duoklių.

Čia yra dar vienas klausimas. Unijose priklauso darbininkai, kurie gal priklausom komunistams, liberalams ir konservatams. Jeigu jie bus urmu priimti, tai reiškia, kad bus laužoma konstitucija, nes bus priimti kitų partijų nariai.

Partija bus iš dvejopų organizacijų. Tai yra, iš konstitucinių asociacijų, kurioms nariai priklausys tiesioginiai ir afiliuotų organizacijų. Ir šių organizacijų nariai neturės lygių teisių.

Pavyzdžiui, konstitucinių organizacijų atstovai į konferencijas renkami nuo 50 narių po vieną iki 200 narių, o nuo likusių po 1 nuo šimto, o afiliuotų organizacijų nuo 1,000 po vieną. Taigi, konstitucinė asociacija galės turėti 12 atstovų nuo 1,000 narių, o afiliuota tik tai 1.

Kitaip sakant, afiliuotų organizacijų, vyriausiai unijų, nariai bus antraeiliai. Visa kontrolė bus konstitucinėse asociacijose.

Ši konstitucija yra tikrai projektas ir galės pataisyti ją steigiamoji konvencija, bet vargu bus tas galima. Organizatoriai lengvai palenks konvencijos dalyvius, nes jau dabar numatoma, kad didžiąją sudarys partininkai unijų lyderiai, gerai žinomi kaip socialdemokratai ir jų simpatikai.

Lietuvių Gyvenimas Lietuvoj ir Amerikoje

1. LIETUVA SIANDIEN — tai nedidelė knyga puspuslapiais, bet baisiai didelė ir stipri savo turiniu, nes joje labai teisingai pasakoma ir daugybe nuotraukų parodoma, kaip atrodo socialistinė Lietuva, jos žmonės ir gyvenimas; pasakoma ir parodoma žmonių, kurie lankėsi Lietuvoje 1959 m. ir viską matė savo akimis, jautė savo širdimi ir patyrė savo objektyviu protu. Kiekvienas lietuvis turi šią knygą įsigyti ir platinti — juo labiau platinti tarp tų, kurie yra suklaidinti atžagareivių
2. AMERIKOS LIETUVIAI ir ANGLISKŲJŲ SKOLINIŲ ŽODYNAS — Amerikos lietuvių laikraščių, knygų, mokyklų, parapijų, kultūros ir kalbos labai įdomus aprašymas. 366 psl. Kaina 2 dol.
3. ŠIRDIES RŪMAI — pirmasis lietuviškas romanas apie širdį. 449 psl. Kaina 2 dol. spaudos melais. 95 psl. Kaina 1 dol.
4. ŠLIUPTARNIAI — didžioji Amerikos lietuvių gyvenimo knyga. 652 psl. Kaina 2 dol.
5. ČIKAGOS SESĖLIAI — nuogojo gyvenimo vaizdai. 316 psl. Kaina 2 dol.

Visos 5 knygos sykiu tik 5 doleriai čia arba Lietuva. Persiuntimo kaštus apmokame.

Rašykite:

Dr. Alg. Margeris, 3325 S. Halsted St.,
Chicago 8, Ill.

Kanados Lietuvių Literatūros Draugijos Centro Komiteto Įsteigtas

KNYGYNAS

160 CLAREMONT ST., TORONTO, Ont.

Teikia veltui pasiskaitymui įvairių lietuviškų knygų, daugumoje pokariniais metais išleistų Tarybų Lietuvoje.

Norintieji naudotis knygynu turi pasimokėti \$5.00 kauciją, kuri gražinama nustojus naudotis knygynu.

Knygos duodamos vienam mėnesiui. Po mėnesio nesugrąžinę ir nepersirašę knygas, turi mokėti po \$1.00 už kiekvieną pavėluotą mėnesį.

Paštu užsisakantieji knygas turi apmokėti persiuntimo išlaidas.

Knygnas atdaras penktadieniais nuo 7 iki 8.30 val. vakarais ir ketvirtadieniais nuo 2 iki 4 val. po piet.

Žemiau talpiname po dalį knygų sąrašo. Norinčius naudotis knygynu prašome išsikirti juos ir užsisakant paštu naudoti knygos numerį.

LIETUVIŲ TAUTINIAI DRABUŽIAI. Albumas pavaizduoja lietuvių tautinius drabužius ir audinius bei mezginius. Knyga 208 pusl. Knygyne Nr. 453.

LITERATŪROS IR MENO METRAŠTIS — 1959. Ištraukos iš žymesniųjų leidinių. Knyga 464 puslapių. Knygyne Nr. 454.

UZMIRŠTI VAIKAI. Senesniosios lietuvių vaikų literatūros rinkinys. Knyga 320 puslapių. Knygyne Nr. 455.

PALANGOS JUZE, M. Valančius. Žemaičių papročių aprašymas iš 19-to šimtmečio pabaigos. Knyga 192 puslapių. Knygyne Nr. 456.

LAZDA. Jonas Biliūnas. Apsakymai. Knyga 336 puslapių. Knygyne Nr. 457.

ATSISAKOM NUO SENOJO SVIETO. V. Žalionis. Romanas. Knyga 588 puslapių. Knygyne Nr. 458.

ROŽĖS ŽYDI RAUDONAI. Alfonsas Bieliauskas. Romanas. Knyga 492 puslapių. Knygyne Nr. 459.

LIETUVIŲ LITERATŪROS GRETOSE. B. Pranskus. Straipsnių rinkinys. Knyga 536 puslapių. Knygyne Nr. 460.

KAIP MES VARGELĮ KAPOJOM. Vincas Savickas. Atsiminimai. Knyga 308 puslapių. Knygyne Nr. 461.

PERKŪNAS NETRĖNKIA Į LAIVĄ. A. Čekuolis. Apsakymai. Knyga 204 puslapių. Knygyne Nr. 462.

PONAS PICEKAS. Anatolijus Gidašas. Romanas. Knyga 560 puslapių. Knygyne Nr. 463.

VETROS ŽEMAIČIUOSE. D. Budinas. Atsiminimai. Knyga 268 puslapių. Knygyne Nr. 464.

KRITO KAŠTONAI. K. Jankauskas. Apsakymai. Knyga 432 puslapių. Knygyne Nr. 465.

Į ATEITĮ ŠVIESIĄ. B. Pranskus - Žalionis. Eilėraščiai. Knyga 192 puslapių. Knygyne Nr. 466.

TYKUSIS AMERIKIETIS. G. Grynas. Apysaka. Knyga 300 puslapių. Knygyne Nr. 467.

KETURIASDEŠIMT PIRMAS. B. Lavreniovas. Apysaka. Knyga 208 puslapių. Knygyne Nr. 468.

SERMĖGIAUS SŪNUS. Ignas Lapienis. Apysaka. Knyga 224 puslapių. Knygyne Nr. 469.

ATGIMIMAS. J. Paleckis. Poezija. Knyga 168 puslapių. Knygyne Nr. 470.

SENOJI PRANCŪZIJA. R. Martenas diu Geras. Apysaka. Knyga 176 pusl. Knygyne Nr. 471.

GELTONOJI ROŽĖ. M. Jokajus. Apysaka. Knyga 164 puslapių. Knygyne Nr. 472.

Į ATEITĮ ŠVIESIĄ. B. Pranskus-Zalionis. Eilėraščiai. Knyga 192 pusl. Knygyne Nr. 473.

VĖJŲ PAGAIRĖJE. Mykolas Sluckis. Novelės. Knyga 320 pusl. Knygyne Nr. 474.

TYLOS TAKAIS. A. Čekuolis. Kelionės aprašymai. Knyga 200 pusl. Knygyne Nr. 475.

LEMPA GĖSTA. Ngo Tat To. Apysaka. Knyga 200 puslapių. Knygyne Nr. 476.

PO ATVIRU DANGUM. St. Anglickis. Eilėraščiai. Knyga 148 pusl. Knygyne Nr. 477.

JAU PRAZYDO SODE ROŽĖS. M. Birzė. Apysaka. Knyga 216 pusl. Knygyne Nr. 478.

POETŲ GALI NEBŪTI. Ina Gof. Apysaka. Knyga 280 pusl. Knygyne Nr. 479.

TARYBŲ LIETUVOJ

Lietuvos Vaistų Fabrikas

Dar gerokai prieš antrąjį pasaulinį karą kai kuriuos Kauno pirklius buvo apėmusi "sveikatingumo" manija. Isteigė tuomet farmacijos fabriką ir ponas Margolisas. Sėdėdamas "Monikos" kavinėje draugų tarpe, jis pats juokdavosi iš mokesčių inspekcijos naivumo. Juk vaistus gaminantieji fabrikai turėjo mokėti daug mažesnius mokesčius, negu kosmetikos įmonės. Pikti liežuviai porino, kad mokesčių inspektoriai visai nebuvo tokie naivūs. Ne už gražias akis jie staiga patikėjo, kad "Sanite" gaminami vaistai.

O gamino "Sanitas" beveik vien "Nivea" kremą, kuriuo naudodavosi išvažiuojančios vasaroti ponitės. Be to, čia taip pat gaminamas kremas, kuriuo buvo gydomas nuo "baisios" šlakų (strazdanų) ligos, ir perpilami į ampules iš Vokietijos gauti vaistų skiediniai.

Buvusio "Sanito" dabar repažintumėte. Siandien tai iš tiesų vaistų fabrikas, gamina pačius sudėtingiausius gydymo preparatus.

Direktorių Mečislova Kunčikaitė, naujame administracijos pastate. Trumpo pokalbio metu sužinojau, kad pernai fabrikas pagamino dvidešimt du milijonus įvairiausių vaistų ampulių, kad jau ruošiami naujo didžiulio skyriaus brėžiniai, pagal kuriuos ateinančių metų pradžioje prasidės statyba. O kai išaugs nauji "Sanito" korpusai, juose bus įvairių vaistų gaminama penkis kartus daugiau, negu dabar.

Ampulių skyriui "Sanite" šiuo metu vadovauja Kauno universiteto medicinos fakulteto absolventas Algirdas Kesminas. Jis supažindino mane su seniausią fabriko darbininke Rože Pilkauskienė. Ji gerai žino fabriko istoriją ir pati matė, kaip sparčiai pasikeitė pastaraisiais metais "Sanitas".

— Nepaprastai išaugo... — sako R. Pilkauskienė. — Ir dabar vis kas metai — žingsnis pirmyn.

Jauniausia šio skyriaus darbininkė — Danutė Bučienė. Ji neseniai atvažiavo iš Linkuvos. Mat, išteko už Kauno Politechnikos instituto architektūros fakulteto diplomanto Juozo Bučiaus. Jai patikėtas atsakingas darbas — tikrinti pagamintais ampules. O jeigu kartais kyla kokia nors abejonė, į pa-

Būsimai Mokyklai

Telšių rajono Gintaučių pradinė mokykla eilę metų buvo nepritaikytose tam patalpose. Dabar jau parinktas sklypas naujos mokyklos statybai, padėtas pirmasis kertinis akmuo. Mokykla išaugs puikioje vietoje, Tarybų Lietuvos dešimtmečio vardo kolūkio gyvenvietėje. Telšių tarpkolūkinė statybos organizacija nuo ryto iki vakaro veža reikalingą statybinių medžiagą.

Ateinantiems mokslo metais naujas mokyklos pastatas bus įruoštas su erdvėmis klasėmis, sale, pionierių kambariu. Jau šį pavasarį, mokykla bus apsodinta dekoratyviais medeliais.

MECHANIKAI MOKOSI

Kasdien Ukmergės rajono Veprių žemės ūkio mechanizavimo mokyklos auditorijoje, mechaninėse dirbtuvėse gali sutikti ir jaunus, ir žilstelėjusius plaukais vyrus. Čia gausiai suvažiuo kolūkių mechanikai į dviejų mėnesių pasitobulinimo kursus iš Jonavos, Širvintų, Kaišiadorių, Vievio ir Ukmergės rajonų.

Kursams vadovauja rajono žemės ūkio inspekcijos inžinieriai, mechanizavimo mokyklos dėstytojai.

galbą ateina skyriaus vedėjas.

Preparatų skyriuje sutikau Romą Kavaliauskienę, kuri šiuo metu bando patobulinti tinktūrų gamybą.

Prieš paliekant fabriką, direktorių parodė man tik ką gautą laišką. Lietuviški vaistai gerai įvertinti Irake. Irakiečiai prašo atsiųsti jiems dar 100,000 ampulių analgino. Taip, pasikeitė laikai. Dabar mes jau ne importuojame, o eksportuojame vaistus. O kas gali labiau džiuginti "Sanito" darbuotojus, kai jie žino, jog savo darbu, pagaminamais vaistais padeda pasiekti tūkstančiams žmonių.

A. Didžiulis

Panevėžio Stiklas

Panevėžyje jau pradeda statyti stiklo fabrikas. Jis aprūpins respubliką stiklu langams ir vitrinoms, gamins matinį ir raštoutą stiklą, o taip pat žemos įtampos stiklinius izoliatorius.

Numatyta pastatyti pagrindinį korpusą ir keraminius skyrius, žaliavos ir gatavos produkcijos sandėlius, paruošimo ir dėžių skyrius, kontorą, kompresinę ir transformatorinę. Atvežti žaliavai ir išvežti produkcijai bus nutiesta geležinkelio šaka, pastatytas savas šilumvedžių depas ir garažas.

Iš anksto galvojama ir apie būsimus šio fabriko darbininkus. Jiems bus pastatyti aštuoni dideli gyvenamieji namai, vaikų lopšelis, darželis, valgykla.

Fabriko statybos - montavimo darbai truks trejus metus. Stikliui gaminti kvarco smėlis bus atvežamas iš Anykščių, kalkakmeniai — iš Akmenės rajono, dolomitai — iš Latvijos, o chemikalai — iš Donbaso, Volchovo, nuo Aralo jūros ir iš kitur.

Broliškujų respublikų parama tuo nesibaigs: iš jų bus atsiųstos reikalingos mašinos, dujotiekiai atkeliaus stikliui virti ir reikalingos dujos. Tuo būdu mūsų respublika sutalpys didžiulį vietinio kuro kiekį.

Numatyta, kad fabrikas kasmet pagamins tris milijonus kvadratinių metrų įvairaus storio stiklo ir devynis milijonus stiklinių žemos įtampos izoliatorių.

Kadangi gamyba ir transportas bus maksimaliai mechanizuoti, fabrike tedirbs viso 446 žmonės — darbininkai, tarnautojai ir inžinieriai.

Elektroninė Akis

Kaip palengvinti popieriaus rūšiotojo darbą? Išspręsti šią problemą ėmėsi Lietuvos Mokslų akademijos Energetikos ir elektrotechnikos instituto automatikos bei telemechanikos laboratorijos kolektyvas. Vadovaujant technikos mokslų kandidatui A. Nėmūrai, sukonstruotas automatas popieriaus lapam rūšiuoti.

Įdomus yra šios protingos mašinos veikimo principas. Automatinu nuėmėju lapas paduodamas į judantį transporterį. Slenkanti juo popierių atidžiai stebi labai jautrus elektroninis prietaisas — akis. Jeigu lapas yra su defektais — dėmėmis, skylutėmis, įbrėžimais — aprūpinta fotovaržomis automatinė akis siunčia elektroninius impulsus į skaičiavimo aparatą, kuris duoda valdymo komandos rūšiavimo įrengimui. Pastarasis paskirsto lapus pagal rūšį.

Du tokie automatai, prižiūrimi vieno žmogaus, atlieka 60-70 rūšiotojų darbą.

Aklimatizatoriai

Tekstilės ir trikotažo skyriuose labai svarbu palaikyti tikslią oro drėgmę. Esant sausam orui, vilna ir medvilnė sunkiau paklustų technologiniam apdirbimui. Tuo pačiu mažėtų darbo našumas, verpalai būtų blogesnės kokybės. Todėl skyriuose orą drėkinti tenka dirbtiniu būdu, purškiant specialiu įrenginiu labai smulkius vandens lašelius.

Tokį purkštuvą — aklimatizatorių neseniai sukonstravo ir Kauno "Apvijos" gamyklos specialistai. Išbandžius jį "Gulbės" fabrike Klaipėdoje, tekstilininkai gerai įvertino šį įrenginį.

Dabar "Apvijoje" ruošiamasi serijinei aklimatizatorių gamybai, ir jų nebereikės sivežti iš kitų respublikų.

Dirbtinių žemės palydovų stebėjimų centras Tarybų Sąjungoje vadinamas "Kosmosu". Jo adresu neretai telegramos skrieja iš Vilniaus. Lietuvos dirbtinių žemės palydovų stebėjimų stoties darbuotojai telegrafu praneša savo atliktų gausių stebėjimų duomenis.

A. Pakalnio Ekspozitai

Kai Antaną Pakalnį, gyvenantį Anykščių rajone, apilanko žingeidus svečias, šeiminkas atidaro spintą ir iš ten išima keletą 1861 metų knygų. Atvertęs vieną, senukas pradeda aiškinti, kad čia jo kaimo valstiečių mokesčių knyga. Ji rašyta sutartiniais ženklais, nes tada kaimo raštingų žmonių nebuvo. Vėliau A. Pakalnis parodo įvairiausių tautų ir įvairiausių laikotarpių pinigų pavyzdžius.

— Čia ne viskas, — kalba jis ir išsiveda į klėtėlę. Joje akį patraukia medinės akėčios, surištos karštinėmis vytimis, arklas. Toliau senukas veda prie girnų, rastų Baltusavos piliakalnyje. Čia pat — akmeniniai kirvukai, kaltai, plaktukai, puodų šukės, tautiniais raštais išmargintos verpstės, kuriomis verpė A. Pakalnio bobutė ir kitos kaimo moterys.

Daug vertingų daiktų turi surinkęs A. Pakalnis. Įdomiai jis pasakoja apie kiekvieną jų, džiaugiasi, kad jo kolekcija susidomėjo Skiemonių apylinkės taryba, kuri jam padeda.

Prekybiniai Rysiai

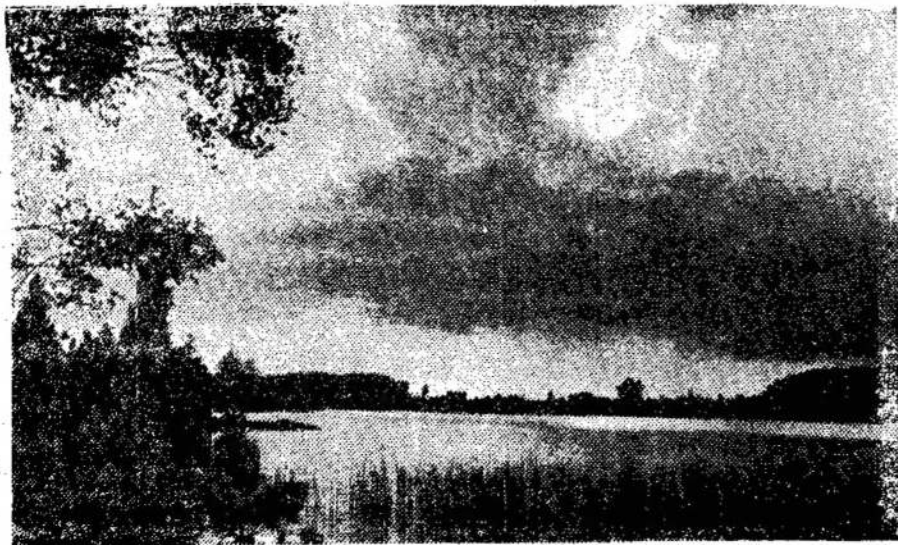
Į daugelį užsienio šalių siunčiama Tarybų Lietuvos pramonės produkcija. Savo ruožtu respublikon įvežama nemaža prekių iš kitų kraštų. Į Lietuvą jau importuota neilono nerinių ir marškininių iš Austrijos, kilimų, kojinių bei puskojinių, akordeonų iš Vokietijos Demokratinės Respublikos, avalynės iš Vengrijos, švedijos, gobelenų iš Italijos, baldų ir vaikščių kailinių paltukų iš Bulgarijos. Taip pat gauta japoniškų audinių, norvegiškų siuvinių. Čekoslovakija atsiuntė apdailos ir metlacho plyteles.

Nemaža prekių įvežta iš Rumunijos, Lenkijos ir kitų šalių.

Vien per pirmuosius du šių metų mėnesius Lietuva iš užsienio importavo įvairių gyventojams reikalingų prekių beveik už tris milijonus rublių (naujais pinigais).

Zinomas šachmatininkas Vladas Mikėnas, nors jau ir nebe pirmos jaunystės, aktyviai dalyvauja įvairiose varžybose ir žaidžia jose sėkmingai.

Neseniai Vilniuje vykusiose "Spartako" sporto draugijos visasąjunginių šachmatų pirmenybių atrankinėse varžybose V. Mikėnas, visą laiką pirmavęs, nugalėjo, surinkdamas 11 taškų iš šešiolikos galimų.

Vasara Lietuvoje. Ežero juodė debesys, pradės gaubangos aprimo. Kaupiasi pat perkūnija.

Liaudies Balsas

SAVAITINIS KANADOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS
LEIDŽIAMAS SPAUDOS DRAUGIJOS

Prenumeratos Kaina:

Visur kitur metams \$4.50; pusiai metų \$2.25
Kanadoje ir Didžiojoje Britanijoje metams \$4.00; pusiai metų \$2.00

LIAUDIES BALSAS

100 Claremont St., Toronto 3, Ont., Canada

Telefonas: EMPIRE 6-4356

KENNEDŽIO ŽVAIGŽDĖ APTEMO

Tuoj po rinkimų, Jungtinių Valstijų prezidento J. F. Kenedžio žvaigždė buvo gerokai pašviesėjusi. Bet neilgam. Užpuolimas ant Kubos visai aptemdė tą žvaigždę. Jungtinės Valstijos paliko be draugų.

Laike rinkimų kampanijos, Kennedy labai mėgo kaltinti Eisenhowerą, kad jo administracija labai nupuldė Jungtinių Valstijų prestižą. Bet Kenedžio administracija šiomis dienomis dar labiau nupuldė tą prestižą.

Nors prezidentas ir kiti sakė, kad JAV administracija nieko bendra neturi su šia invazija, tačiau niekas tam netikėjo. Ir kodėl? Todėl, kad nebuvo jokia paslaptis, kad JAV administracija stengėsi kaip nors apvienyti Kubos pabėgėlius ir pasiūsti juos skersti savo brolius. Kontrrevoliucionieriai buvo aprenkti amerikoniškais uniformomis, apginkluoti amerikoniškais ginklais, naudojo amerikoniškus orlaivius ir laivus ir t. t. Tam visam žygiui vadovavęs Allen Dulles, žvalgybos viršininkas.

Šiuos žodžius rašant, atrodo, kad Kubos liaudis smogė mirtiną smūgį įsiveržėliams. Bet ar nurims besočiai imperialistai?

NUSUMA MASKĄ

Pranešimas iš Washingtono paskelbė, kad Jungtinių Valstijų patarėjai Laosoje jau dėvės JAV kariškas uniformas. Tų patarėjų esą 300. Tai karininkai ir kareiviai, militariniai ekspertai. Iki šiol jie buvo vadinami civiliniais patarėjais. O prezidentas ir kiti teigė, kad JAV nepadedą Laosos rojalistams.

Amerikiečiai teigia, kad kairiųjų įsigalėjimas Laosoje sudarytų pavojų Amerikai. Bet gi Laosa randasi ne Amerikos pasienyje, o Kinijos pasienyje, už kelių tūkstančių mylių nuo Jungtinių Valstijų.

JAV imperializmo oktopas aprėpęs visą pasaulį ir rėkia, kad jam pavojus.

Nežiūrint to, kiek Amerika galinga, žmonės nenustoją kovoje už savo laisvę. Ir Kenedis nieko nepadarys.

JIE PATYS ISKELIA KOMUNISTUS

Jau visiems yra žinoma, kad kur tik kas pasijudina, reakcionieriai tuojaus apšaukia komunizmu. Kada Egiptas kratėsi Anglijos imperializmo jungą, jie rėkė, kad Egipte įsigali komunizmas. Tą patį jie šaukė, kai Irake buvo nuverstas karalius. Jei tik kas pasako žodį už taiką, prieš karą, tas jau komunistas. Kaip toli jie eina galima matyti iš to fakto, kad jie kaltina, būk 60 procentų JAV žmonių yra komunistų įtakoje. Net ir Eisenhowerą jie kaltina esant komunistų agentu. Kanadoje komunistų agentais pavadino profesorius ir dvasiškius, kurie veikia prieš nuklinius ginklus.

Tokiu komunistiniu visko jie tikrai iškelia komunistus. Juk visa tai, kas buvo apšaukta komunizmu, pasirodė gyvenime geru dalyku. Egiptas džiaugiasi savo laisve. Džiaugiasi ir kiti nusikratę svetimų jungo. Ir koks gi blogumas gali būti, jei bus pašalintas nuklinio karo pavojus?

Nors jie labai priešingi komunizmui, bet priskirdami komunistams viską, kas tik gerėsnio pasaulyje įvyksta, jie iškelia komunistų vardą aukščiau, negu tikrumoje yra. Jie komunistams priskiria ir tai, ko jie nėra atlikę, kitų žmonių nuopelną.

Per savo akumą tie žmonės atlieka tai, ko jie labiausiai nenori.

JIE ŽUDE IR NE ŽYDUS

Israelis, teisdamas Eichmaną, kaip matyti iš teismo eigos, nori sukelti opinią, kad Eichmanas su savo sėbrais žudė tikrai žydus. Tai ne tiesa. Nors daugiausia žuvo žy-

Žaibas Trupina Uolą

Vacys Reimeris

O teisybė juk buvo. Bet kurgi?
Kur suras ją bedalis žmogus?
Linko kelias per "šventąjį Jurgį"
Traukiant vargšams į dvaro nagus.

Taip ir eidavo metai po metų.
Dygo vargas iš dirvos juodos.
Ir kiekvienas, ne aklas, pamatė:
Niekas geruoju jam nieko neduos.

Kelias aiškus. Keliu tuo ėjo
Mūsų brangūs ir kantrūs tėvai.
O ir mes, jais pasekę, jaunieji,
Atsistojom jame kaip klevai.

Žaibas gali sutrupinti uolą
Tartum liemenį eglių laibų.
Mūsų kartai garbingai išpuolė
Smogti kietą nelaisvę žaibu.

Mes gyvenom, kaip partija liepė.
Visad buvom kariai ir draugai
Tam, kad laisvė, ugdyta palėpėj,
Ir po mūsų gyventų ilgai.

Ivairiomis Temomis

Prasidėjus kontrrevoliucinei invazijai Kubon, amerikiečiai užsigynė, kad jie kuo nors kalti už tą įsiveržimą. Bet tokie užsigynimai nieko neįtikina.

Globe and Mail yra konservatyviškas laikraštis Toronte. Jame rašo ilgą straipsnį šiuo reikalu buvus Kanados banko Kuboje menedžeris, A. J. Knowles. Jis, kaip bankierius, aišku, negi meilus apie amerikiečius. O jis štai ką rašo:

"Kontrrevoliucija Kuboje negalėjo nieko nustebinti. Ji rūgo ilgą laiką ir būtų išsiveržusi kiek laiko atgal, jei gu Kastos oponentai būtų galėję susivienyti. Nors Jungtinės Valstijos neigia ir net užsigina savo dalyvumą šioj akcijoje, visai ne paslaptis, kad jos ėmėsi iniciatyvos sucementavimui Kubiečių Revoliucinio Komiteto, kuris buvo sudarytas praėjusį mėnesį. Ankartyvesni kubiečių bandymai nepavyko, kadangi jų tarpe buvo nesutikimai ir nuomonių skirtumai".

Kubiečiai bėgliai, kaip ir mūsų, taip pat nesutinka. Juos vienyja tikrai neapykanta Kastrui. Amerikiečiai turėjo įsikišti ir privirsti juos sudaryti vadovybę, kuri suruoštų kontrrevoliucinę invaziją.

Amerikiečiai aprūpino juos ir ginklais ir visuo kuo kitu.

Lietuviškų "vaduotojų"

spaudoje pasipylė verksmai, kad Tarybų Lietuvoje puolamas tikėjimas. Su tikėjimu esanti naikinama ir lietuviybė.

Religijos yra prietarai. Jeigu jos netarnautų išnaudotojų interesams, visos jos būtų "puolamos", kaip ir bile kokie prietarai. Bet jos labai gerai tarnauja išnaudotojams paprastiems žmonėms išlaikyti savo naguose.

Lietuvoje, kaip ir kituose socialistiniuose kraštuose, vedama kova prieš religinius prietarus todėl, kad tenai stengiamasi aplamai šviesti žmones. Prietarai, kad ir po religijos skraiste, yra prietarai ir jie yra tamsos reiškinys.

Religijas labiausiai naikina ne aiškinimas, kad dievo nėra, o tikinčiųjų nepaisymas tikėjimo tiesų.

Pavyzdžiui, katalikai šiaandien užpuolė kubiečius ir žudo juos, nors pagal tikėjimą nevalia tai daryti. Jie per mirtį ir kraują nori atimti iš Kubos liaudies šalies gėrį, kad paskui jie galėtų vesti prabangų gyvenimą. Tai antireligiškiausias veikimas, bet tie ponaičiai laiko tai "gynimu" tikėjimo. Tokia šiandienų dievo tarnų moralė.

Toronto rabinas Rosenbergas, pabuvojęs Tarybų Sąjungoje apie dvi savaites, dabar piškina antitarybinius

dy, bet jie tokiu pat bestijškumu žudė ir kitus žmones, kurie rodė bent kokią opoziciją. Užteko įtarti žmogų esant simpatišku Tarybų Sąjungai, kad jį nužudžius be jokio teismo. Vargiai ar buvo bent koks teismas laike karo.

Buvo įsitarata, kad Izraelio teismas labai stropiai pasirošė, kad šioj byloj nebūtų iškelti kiti hitlerininkai, kurie dabar tarnauja Adenauero valdžioje.

straipsnius Kanados spaudoje.

Jis, matote, irgi savo religiją skaito pirmoj vietoj. Jei rabinai tenai neturi tokių gerų sąlygų, kaip čia, tai ir viskas negerai.

Tas faktas, kad socialistinėse šalyse nėra jokios rasinės diskriminacijos, tai jam visai neapeina. Jeigu vedama kova lygiai ir prieš žydų religiją, tai jau "antisemitizmas".

Jis dar prisimena, kad būna ir taip, kad ir žydai inžinieriui ar mokytojui tenka vyksti ten, kur skiria valdžia. Ot, jeigu jie būtų laisvi, tai jiems būtų galima susmesti į savo kolonijas.

Bet kodėl gi tik kiti turėtų vyksti į tokias vietas, kuriose gal nėra taip smagu, kaip didmiesčiuose?

Privilegijų tenai nėra niekam.

Jau daugelis JAV ir Kanados komentatorių apsiverkė, kad Tarybų Sąjunga pirmoji erdvinėse kelionėse. Jie giria kosmonautą Gagariną, bet sykiu ir apgailėstauja, kad jis yra Tarybų Sąjungos didvyris.

Bet ir mūsų pusėj esą didvyrių, tik mes jų nevertiną. Kalnų laipiojimai ir kiti, pasiekę didelių rekordų, esą taipgi didvyriai.

Prie jų galima būtų pridėti ir tuos studentus, kurie praėjusią žiemą stumdė lovas vieškeliais iš miesto į miestą. Juk čia irgi nepaprastas išmėnimas ir reikalaujamas daug kantrybės. Nustumti lovą kokį 60 mylių snieguotu keliu ir siaučiant nemažam šalčiui, tai "didvyriškas" žygis.

Ir Unijos Lyderis Kalba Apie Nusiginklavimą

ČIKAGA. — Pagaliau ir unijų lyderiai pradeda kalbėti apie reikalingą nusiginkluoti. Šeštadienį Morrison viešbutyje, baigiamojoje sesijoje unijistų lyderių pasitarimo, Amalgamated Clothing Workers unijos išdinininkas Frank Rosenblum pažymėjo, jog JAV turėtų daugiau susirūpinti dėl nusiginklavimo.

RIO DE JANEIRO. — Prezidentas Janio Quadros Brazilijos ambasadorium Ghana respublikai paskyrė negra Raimundo Sousa Dantas.

LONDON. — Anglijos užsienio ministerija skelbia, kad dėl sulaukymo kautynių Laose su Tarybų Sąjunga jau beveik susitarta.

Tikimasi, kad netrukus ir Laosos kovojančios jėgos susitars dėl paliaubų ir nutrauks mūšius.

Šiuo tarpu kairiečiai smarkiai paspaudė dešiniuosius.

Pastabos

Prezidentas Kennedys riktėlėjo kaip "tigras" nepagavęs aukos.

Kas nors padarė didelį "blunderį".

Sakoma, kad tai buvęs Aleno Dulleso planas.

Kaip žinia, Allen Dulles yra velionio J. F. Dulleso brolis ir vadovauja JAV slaptajam tarnybai, išleidžiančiai šimtus milijonų dolerių per metus visokiems maištams ir šnipams organizuoti.

Jis labai apsiskaičiavo.

Kas kuriuos suagitavo, amerikiečiai kubiečius ar kubiečiai amerikiečius, vistiek šis užpuolimas ant Kubos buvo labai biaurus darbas.

Kiek žmonių nužudyta, kiek kraujo pralieta!

Biauriausia tas, kad brolio brolių puolė, kaip koks tigras.

Ir už ką?

Kuba niekam nieko bloga nedarė ir nektino daryti.

Kalbos, būk Kuboje steigiasi bazė kokie tai Amerikos priešai, gryna nesąmonė.

Jeigu kubiečiai buvo nusipirkę kiek ginklų socialistiniuose kraštuose, tai vyriausiai dėl to, kad amerikiečiai jiems neparduoda, o tuo tarpu visą laiką grumoja įsiveržimu.

Kiekvienas turi teisę gintis ir ginklo ieškoti ten, kur galima gauti.

Imperialistai ir jų tarnai manė, kad kai tik paskelbs, kad Kuboje išsikėlė Kastro priešai, tai kubiečiai patys apsidirbs su Kastru ir jo draugais.

Bet išėjo priešingai. Žmonės stoji ginti savo laisvę.

Tai įspėjimas visiems, kurie galvoja apie tokias авантюras.

Indonezijoje irgi buvo beveik tas pat.

Sukarno buvo apšauktas komunistu, o Olandijos imperialistai su vietiniais reakcionieriais suruošė sukilimą.

Jie buvo nekurius salas užvaldę.

Kova truko keletą metų, bet šiomis dienomis pasidavė paskutiniai sukilėliai.

Žmonės nesidavė būti apgauti. Raudonas baubas supliuško.

J. V.

BUENOS AIRES. — Pranešama, kad Argentinos ambasadoje Havanoje pasislėpė kardinolas Manuel A. Betancourt su savo dviem pralotais.

Murray Westgate, kuris vaidina Jake rolę naujojo dramos serijoje "Jake and the Kid" ant Kanados televizijos. Pastatymas bus mairomas šią vasarą. Nuotraukoj matote jį jaunų mėgėjų tarpe.

Ką Kiti Rašo

Amerikinis sentimentas

Reakcinis žurnalas "Saturday Evening Post", savo vedamajam straipsnyje, balandžio 15, niuriai išmetinėja:

"Vienas geriausių būdų gauti pagyrimo šiandien tai pareikšti, jog JAV turi atipalaidoti nuo reakcininkų visame pasaulyje ir eiti su revoliucija, trykstantia visur, kad įtikinti naujus elementus, jog mes esame jų polėkiamis viltis. Vėlesniu laiku ir valstybės pasekretorius Chester Bohles stoji į tą chorą. Jis sako, 'Mes neturim būti rišami su reakcija ir stagnacija, mes turime dalyvauti samburzdžiuose pasaulio reformavimo'."

Taigi, amerikinis sentimentas žymiai pasikeitė. Atmetama sena užsienio politika, kuri visur palaikė reakcines jėgas, net policinius ir fašistinius režimus, kaip gen. Franco, Salazaro ir kitus.

Šio reakcinio žurnalo redakcijai tas nepatinka. Ji dar vis stoji už "gelbėjimą pasaulio nuo komunizmo" senomis priemonėmis.

Bet toji JAV užsienio politika juk nevyksta. Reikia taipgi pastebėti, kad gelbėjimas pasaulio yra neoriginalus. Jis skolintas iš Musolinio ir Hitlerio. Juk jie buvo uoliausi "pasaulio nuo komunizmo gelbėtojai" ir abu jau sutrunijo žemėje.

JAV užsienio sena politika davė pakankamai įrodymų, kad milijonai žmonių jos nepaisė ir ją nepasitiki. Dėka jos respublikonai pralaimėjo rinkimus.

Milijonai žmonių nevien kolonijose ir buvusiose kolonijose, bet Vakarų demokratijose kratosi demokratijų, kurios pasiremia demokratijos priešais.

Kad JAV užsienio politika nevyksta, dėlto negali būti dviejų nuomonių. Užtenka priminti, kad prez. Trumanas buvo pasimojęs "apgauti komunizmą", būtent, neleisti Tarybų Sąjungos įtekmei plisti į kitas šalis. Prez. Eisenhoweris buvo pasimojęs dar daugiau: atstumti TSRS "į jos senas sienas".

Bet kaipgi yra po dešimties ar 12 metų jų pastangų?

TSRS niekur neatstumta ir jos įtekmės plitimas nesulaikytas. Dargi priešingai — liaudies respublika įsikūrė tik 90 mylių nuo JAV pakraščio ir, nežiūrint pastangų ją sunaikinti, ji gyvuoja. Dar daugiau, Kuba laikoma TSRS baze.

Jei "The Saturday Evening Post" redaktoriai bent viena akimi daugiau pažiūrėtų, jie matytų savo trumparegybę.

Bet iš reakcininkų negalima reikalauti objektingumo ir plačios psaulėžiūros.

— Vilnis

"Šliupo tragedija Lietuvoje"

Tokiu pavadinimu Brooklyn "Vienybėje" kovo 31 tilpo Vytauto Meškausko straipsnis. Jame įdomiai parodoma, kaip anais metais (1929-1930 m.) buvo persekiojamas Dr. Šliupas už skleidimą bedievybės. Jo nusidėjimas susidėjo tik iš to, kad jis dar 1907 metais parašytą ir Amerikoje išleistą brošiūrą "Tikri ir netikri šventieji" persispausdino smetoninėje Lietuvoje ir prie naujos laidos pratarmėje "išeidė" katalikų bažnyčią, jos dievus ir šventuosius. Meškausko straipsnyje paduota ištrauka iš tos šliu-

po pratarmės, kurioje skaitome:

"Bažnyčia tad ne pagarbos ir guodonės užsipelnusi yra; ji yra mums svetimas, gaivalas, lyg usnys, svėrės, kulės, rūdys mūsų laukuose"... "tegu kunigai prietaras moko tik tai bažnyčiose". "Pral. Olšauskas daug išskentėjęs esąs... ir ateityje kas užtikrins, kad daug kentėjęs ir daug atgailėjęs... netaps pakylėtas šventųjų eilėn... jeigu Jonas Kantys, eretikas, Husso draugas... tapo Romoje į šventųjų eiles... tai kodėl daug kentėjęs pralotas Olšauskas galiausiai negali būti davatku garbinamas, kaip kunigų gospadinų globėjas ir šventasis... vyskupas Cyrilius užsipelnė tapti šventu, idant pasvaigėliai garbintų begėdį niekšą, per ilgus šimt mečius... Popiežius Inocentas IV "nekaltą vyskupą" Stanislovą pripažino dabar šventu... kažin ar gražu būtų pasekti pavyzdį tokio šventojo".

Baisus "nusidėjimas", ar ne?

"Idomu", sako Meškauskas, "kad tą knygutę karo cenzūra praleido, bet Šliupui bylą iškėlė Šiaulių Apygardos Teismo Valstybės Gynėjas J. Brazinskas (dabar New Yorke), pakviesdamas ekspertus kunigus profesorius Blažiejų Čėsnį ir Joną Totoraitį...". Na, žinoma, "kunigas Čėsnis paaiškino, kad jo nuomone, kai kurie Šliupo posakiai 'pašiepia, pajuokia, išniekina ir įželdžia katalikų bažnyčią ir jos šventuosius'...".

Ir rezultatas: Teismas randa Šliupą kaltu ir nubaudžia "vieno mėnesio areštą". Taip "švelniai" Šliupą teismas nubaudė tik dėl pasigailėjimo, kad kadangi Šliupas "yra medicinos daktaras, bet ne istorikas ir teologijos mokslų žinovas ir todėl, rašydamas apie dalykus nieko bendro neturinčius su jo specialybe, galėjo nesąmoningai paklysti". Be to, girdi, kadangi jis jau "pagyvenęs žmogus ir iki šiam laikui dar nėra nusikaltęs, kas duoda pamato tikėti, kad jis ir ateityje nenusižengs", teismas "Joną Šliupą nuo paskirtos jam bausmės atlikimo atleido, paskyrus bandomojo laiko vienerius metus".

Bet gal gi čia "nesusipratimas" įvyko tik su Šiaulių Apygardos Teismu ir jo gynėju Brazinsku ir "profesoriais" kunigais? Ne. "Blogiau", sako Meškauskas, kad "jų sprendimą, kurį Amerikoje gėda skaityti, patvirtino ir Vyriausiasis Tribunolas, pirmininkaujant Staškevičiui".

— Laisvė

ŠYPSENOŠ

Kur jie lekia

Mergaitė važiavo traukiniu pirmu sykiu.

"Mama" tarė ji, žiūrėdama į medžius, lėkiančius pro vagono langą. "Kas jie yra?"

"Tai medžiai, vaikelai".

"O kur jie lekia?"

Užaugo

Susitiko du draugai, kurie nesimatė daug metų.

"Tur būt tavo sūnus išaugo į didelį vyrą?" klausia vienas.

"Ir dar kaip", atsako kitas. "Prieš du metus jis dėvėdavo mano senus drabužius, o dabar aš dėviu jo senus drabužius".

Tikra tiesa

"Šie marškiniai pasiūti iš labai tvirtos medžiagos", gyrė pardavėjas. "Jie tiesiog juokiasi iš skalbyklos".

"Teisybė, aš žinau apie tai. Nekurie sugrįžo iš skalbyklos tiesiog perskilusiais šonais".

Nesijuokit

Jungtinių Valstijų ekspertai apskaičiuoja, kad atominiame kare žūtų 80,000,000 amerikiečių, bet vistiek kapitalizmas atsigauntų per 10 metų.

Ką reiškia tie 80 milijonų, bile kapitalizmas išsigelbėtų.

Ottawa raportuoja, kad NORADO orinio apsigynimo komanda jau palindo į požemines slėptuves.

Reiškia, tie, kurie turės mus apginti, pirmieji sulindo į žemes kaip kokie sliekai.

JAV Jungtinių Tautų atstovas Adlai Stevenson sako, kad invazijos Kubos nepasisekimas yra įrodymas, kad Jungtinės Valstijos nepapildė agresijos.

Hitleris irgi pralaimėjo, bet vargiai ir Stevensonas sutiktų sakyti, kad jis nepapildė agresijos.

Kennedys sako, kad JAV nesnaus, jeigu saugumui bus pavojus.

O ką gi Kuba darė, kuomet Amerika organizavo jai pavojų?

Dr. Šaipokas

LONDONAS. — Maskvos radijas kartoja, kad jeigu bent vienas JAV kareivis išlips Kubos teritorijon, Tarybų Sąjunga nesėdės sudėjus rankų.

Tą patį sako ir Kinijos Liaudies Respublika.

Sako Užsibaigė Jono Kenedžio Medaus Mėnuo

S. KARPĖ

Yra sakoma, kad tik praėjus aušrai galima matyti, kiek žalos ji yra padariusi. Tą patį galima pasakyti ir ryšium su užpuolimu ant Kubos. Dangus pradeda blaivytis ir matyti, kas ką mano apie tą įvykį ir kas už tą įvykį kaltas. Taipgi matyti, kokia kam žala padaryta.

Vienas korespondentas, Philip Deane, rašo iš Jungtinių Tautų. Kadangi tenai susimetusios viso pasaulio tautos, tai lengviausia tenai patirti, ką pasaulis mano apie invaziją Kubos. Ir labai įdomu, ką jis pasakoja apie atgarsius tos invazijos.

"Abortyti invazija Kubos padarė galą pono Kenedžio medaus mėnesiui", rašo jis. Jis turi mintyje prezidento Kenedžio populiarumą Jungtinėse Tautose. Generalinėje Asemblejoje buvę žiūrima į Kenedį labai prielankiai, o dabar visa tai dingę.

Jungtinių Valstijų administracija netekusi pasitikėjimo visame pasaulyje. Ne tik tolimuose pasaulio kampuose, bet ir Lotynų Amerikoje, kur buvo daug JAV draugų.

"Aš neradau nei vieno Jungtinėse Tautose delegato, kuris tikėtų oficialiam Washingtono užsigynimui, kad JAV dalyvavo užpuolime ant Kubos", rašo jis. Galite įsivaizduoti, kas per smūgis Washingtonui. Čia jis ginasi, kad jis nieko bendra neturėjo, o tuo tarpu niekas netiki tam užsigynimui.

"Niekas nei nesistengia ieškoti įrodymo", sako jis toliau. Visi aiškiai įsitikinę, kad tai buvo Amerikos valdžios darbas.

Dar daugiau. Jis sako, kad Amerikai draugiškos Lotynų Amerikos šalys atkalbinėjo Ameriką, aiškindamos, kad Kastro turi žmonių simpatiją ir jokio sukilimo viduj nebus, bet Amerikos slaptosios tarnybos agentija visai neklausiusi.

Indijos premjeras, vienas iš atsargiausių diplomatų, irgi mano, kad ši invazija buvo JAV valdžios sukurstyta.

"Mano manymu", sakė jis, "įvyko invazija Kubos. Aš negaliu matyti, kaip galėjo tai įvykti be Jungtinių Valstijų autoritetų — visuomeniškų ar privatiškų — organizacijos, padrašinimo ir pagalbos.

"Aš stačiai sakau taip todėl, kad kartais privatūs autoritetai gali nueiti labai toli, nors jie negali eiti per to-

li be visuomeniškos paramos".

New York Times korespondentas Wallace Carroll paaiškina dar aiškiau, kaip tas įvyko. Jis sako:

"Ir kaip visa tai įvyko?"

"Planas padėti anti-Kastro bėgliams įsteigti nemažą 'beach-head' Kuboje buvo išdirbtas Centralinėje Intelligence Agentijoje laike Eisenhowero administracijos.

"Planavimas ir prisirengimas ėjo ištisus mėnesius su oficialiu sutikimu bendrojo direktoriaus pavadootojo Richardo M. Bissell priežiūroje. Pabėgėliai buvo lavinami išsikėlimo operacijų, partizaninės taktikos ir susisiekimo, o jų lyderiai buvo drašinami tikėti, kad Jungtinės Valstijos padės jiems

M. Krupavičiaus Ašaros

N. Ankštuolis

Drauge tilpo M. Krupavičiaus vėlykinis "apdumojimas". Bet, reikia pasakyti, tas "apdumojimas" labai pesimistiškas. Ir tuo metu, kai jo broliai Kristuje džiaugiasi "prisikėlimu". Matyti Krupavičius netiki, kad tas "prisikėlimas" gali ką nors padėti jo reikaluose.

Štai M. Krupavičiaus dėjonė:

"Kažkoks užkeiktas samitis gramdo iš mūsų sąžinių visa, kas lietuviui brangiausia. Nepalieka ramybės nei vieno lietuviškos širdies užkabario. Ten Lietuvoj mus kariai bolševikai, čia mes patys kariamės. Ten mus kariai šiurkščia pakuļ virve, čia mes kariamės šilko juoste. Bet pasėkmės tos pačios. Gramzdiname savo rankomis lietuvių ir savo tėvynę į nebūtį stumiam. Tėvynės meilė, kuria taip didžiavomės ir triukšmingais žodžiais demonstravome, krinta kaip rudens lapai. Tautinio entuziazmo toli gražu ne kiekvienoje lietuviškoje pastogėje rasime. Svetima kalba braunas į lietuviškas šeimas ir virsta kai kur antrąja kalba, o daugelyje vietų jau pagrindine lietuviškos šeimos kalba. Saugojama vaikų anglų kalbos gera tarsena ir akcentas savo gimtosios kalbos kaina. Lietuvių kalba verčiama kažkokiu mišiniu, žargonu, kurios be žodyno nesuprasi. Lietuvos laisvinimo ir Lietuvos kultūros reikalams sunkiai dolerį išprašysi. Susirinkimui tuštuma baugina.

išsikelti ant kranto prie geriausių sąlygų.

"Šis projektas įgavo žymų momentum tuo metu, kai ponas Kenedis tapo prezidentu. Tokiu būdu, Kenedžiui, prieš akis atsistojo keblus klausimas. Ar sulaukyti projekta, kurį JAV vyriausybė akstino, ir tokiu būdu užduoti didelį smūgį anti-Kastro jėgų moralei, ar leisti vystytis?"

"Klausimas buvo debatuojamas ištisus savaites aukščiausiose vyriausybės lygiuose.

"Projekto rėmėjai argumentavo, kad laikas Kuboje greitai bėga. Už kokių šešių mėnesių Kastro turės MIGų kovotojų ir kitų militarinių dalykų iš Tarybų Sąjungos ir bus neįmanoma anti-Kastro jėgoms namie ir užsienyje nuversti jį.

"Oponentai teigė, kad Kubą dar nepribrendusi kontrrevoliucijai".

Laimėję projekto šalininkai. Kokios pasėkmės buvo, jau žinote. Kubos balose "j-klimpo" amerikiniai tankai Shermanai ir jų vairuotojai.

taikstosi prie vietinės aplinkumos.

Bet siauras nacionalizmas nėra geras dalykas. O koks blogumas, jeigu jauni vedasi su kitų tautų žmonėmis? Ar jie nėra tokie pat žmonės, kaip ir lietuviai? Krupavičius, kaip katalikas, turėtų prisiminti savo tikėjimo aiškinimą, kad visi žmonės yra lygūs dievo akyse.

Seimos pagrindu yra meilė, o ne tautybė ar religija. Kur nėra meilės, sutikimo, nieko nepadaeda tas faktas, kad pora yra tos pačios tautybės ar religijos. Kas iš tokios tautiškos šeimos?

Išėjis yra kaip ir ta nuotaka. Nuotakos pirmoji pareiga yra vyras, šeima, namai, kuriuose ji gyvena. Ji myli tėvus, bet jie jau antrojoje vietoje. Jos ateitis yra jos šeima. Ateivis prisimena savo gimtinę, myli ją, bet visas jo gyvenimas surištas su gyvenimu naujoje tėvynėje.

Tik tas gali visa tai ignoruoti, kuris pasirengęs grįžti. O Krupavičius priešingai, kad dipukai ar ir senesni grįžtų į tėvynę dabar, kadangi tenai ne jo plauko valdžia. Čia ir glūdi tas "užkeiktas samitis", kurs "gramdo iš mūsų sąžinių visa, kas lietuviui brangiausia".

Ne visi, tačiau, taip nuotosta nuo gimtinės, kaip kad Krupavičiaus draugai. Yra daug lietuvių išėjiojų, kurie myli gimtą kraštą ir nori palaikyti santykius su tėvynainiais. Ir jiems nėra reikalo sielotis, kaip kad Krupavičius sielojasi. Gal jie nebemoka grynios lietuviškos kalbos, bet jų meilė Lietuvai yra tokia pat gryna, kaip buvo.

Verčia Nuo Sosto Senus Šventuosius

Vatikanas šiomis dienomis nušventino du šventuosius. Tai šventąją Filomeną ir šventąjį Jurgį.

Vatikano galvos surado, kad per 150 metų garbinta šventoji Filomena nebuvo nei kankinė nei šventoji. Bendrai apie ją esą labai mažai žinių.

Šventas Jurgis, kuris buvo garbinamas kaip narsuolis, didvyris, taipgi nušventintas dėl to, kad esą surasta, jog jis nebuvo šventas. Kas gi tas šventas Jurgis buvo? Štai kokia legenda apie jį:

Silena ežere, Libijoje, buvęs baisus smakas. Kiekvieną dieną jis surydavęs po dvi avis. Kada žmonės neturėdavę avių, tai jis reikalavęs tarnaitę atiduoti. Viena sykį pripuolė atiduoti jam karaliaus dukterį Jurgį stojęs į kovą su smaku už tą karalaitę ir savo kardu nušalęs jį. Tada jis vietinius

Iš Čikagos

Čikagos miestas yra žinomas kaip vienas iš didžiausių miestų su daug industrijos, užimantis didelį plotą, o apie miestą spiečiasi daug priemiesčių. Jame yra visokių tautybių gyventojų, jų tarpe ir lietuvių daugiau, negu kokiame kitame mieste pasaulyje.

Lietuvių centras randasi Bridgeporte. Veik viduryje miesto, gal kokios pusės ketvirtainės mylios plote ant Halsted st. ir 31 ir 35 gatvių. Ta vieta vadinama "Kauonu", nes čia yra daug lietuvių būrių ir visokių įstaigų. Čia ir Vilnis. Taipgi ir gerai žinomas teatras Milada, mūsų kultūros centras, kur kiekvieną sekmadienį būna koks nors parengimas.

Balandžio 14 dieną buvo labai reikšmingas parengimas, kurį davė Roselando Aido choras. Buvo 50 metų sukakties paminėjimas, kurį labai šauniai atliko Aido choras, vadovaujamas Daratėlės Muralienės. Jis davė ištrauką iš operėčių. Labai gražios dainos ir muzika.

Parengimas gerai nusisekė, nors gamta nebuvo palanki. Tą dieną Čikagoje ir apylinkėse buvo sniego pūga. Visą dieną labai smarkiai ir šlapiai snigo, o vakare ir naktį dar labiau. Tai tokiu būdu daug susilaikė. Bet žmonių buvo veik pilnas Mildos teatras. Jeigu būtų buvęs patogus oras, tai būtų buvęs perpildytas. Bet vistiek atsilankė ne tik vietinių, o ir iš priemiesčių.

Aido choras turi daug rėmėjų ir gerų patriotų. Kada jis surengia kokį didesnį parengimą, tai visada būna pilna svetainė ir iš toliau atvažiuoja.

F. Pajieda

WASHINGTON. — Valstybės sekretorius Dean Rusk sako, kad kova prieš Kubą dėl nuvertimo Fidel Castro dar nepasibaigė, nežiūrint kad invazija nepasisekė.

žmonės atvertęs prie krikščionybės. Tai įvykę ketvirtame šimtmetyje.

Šventas Jurgis buvo labai plačiai garbinamas. Jis yra laikomas Anglijos patronu. Anglai savo vėliavoj turi taip vadinamą švento Jurgio kryžių. Agincourto kovoje britų kariai šaukė: "Anglija ir šventas Jurgis!"

Bet dabar tikėti jai, kad buvę kokie tai smakai, yra labai naivu. O jeigu nebuvo smako, tai nebuvo ir to narsuolio.

Vatikanas yra taip nušventinęs ir daugiau "šventųjų".

Laikui bėgant išbyrės iš dangaus ne tik šventieji, bet ir pats dievas.

Didžioji Realybė

Knygos "Ite, missa est" autorius Jonas Ragauskas neseniai gavo iš užsienyje gyvenančio pažįstamo kunigo K. J. Guto laišką apie šią knygą. Žemiau spausdiname šio laiško ištrauką ir Jono Ragauskos viešą atsakymą.

(Tąsa)

Mudu gerai atsimename buržuazinius laikus, kada Lietuvoje buvo ne tik kalbama apie inteligentų perteklių, bet ir iš tikrųjų inteligentų buvo "per daug": jie skelbdavosi laikraščiuose, ieškodami bet kokio darbo. Atsimename laikus, kai buvo uždarinėjamos jau ir taip negausios gimnazijos.

O šiandien kiek mūsų respublikoje vidurinių, specialiųjų ir aukštųjų mokyklų! Ir niekas nekamba apie "inteligentų perteklių" — gydytojų, inžinierių, mokytojų ir kitų kvalifikuotų darbuotojų mums vis trūksta! Visa mūsų gausi inteligentija turi darbo per akis: tiek fabriku, institutų, gamyklų jau įsteigta, ir kiek jų kuriama, statoma naujų! Kauno hidroelektrinė, apie kurią anais laikais kas tik svajoti drįso, jau kelti metai veikia. O prie Vievio statoma šiluminė elektrinė bus dvilika kartų galingesnė už Kauno HES!

Tarybų Lietuvoje mokosi visi, kas tik nori, o jaunimui privalomas aštuonerių metų mokslas. Ne už kalnų laikai, kada inteligento sąvoka dabartinėje prasme mums bus nebereikalinga, nes inteligentai bus visi tarybiniai žmonės.

Nejau manai, kad visa tai nepalieka jokių pėdsakų mūsų žmonių sąmonėje? Nejau tiki, kad mūsų visuomenė tebėra tokia pat, kokią palikau?

Taip senoji karta, aplamai kalbant, dar tiki, bet šiandien vis sunkiau rasti šeimą, kurioje nebūtų komjaunuolio ar komjaunuolės. Vis dažniau tikintieji tėvai savo dukras išleidžia už komjaunuolio ar komunisto, įsitikinę, kad "ir komunistai — neblogi žmonės". Jei anais laikais apie civilinę metriaciją mums būdavo baisu ir pagaltoti, tai dabar civilinė santuoka normalus reiškinys.

Štai kodėl dabar visas jaunimas ir vis didesnė senesnios kartos dalis į mokslinę ateistinę propagandą žiūri kaip į savaime suprantamą, neatskiriama mokslinio liaudies švietimo dalį ir nebevadina šios veiklos griovimu. Šį žodį mūsų visuomenė jau taiklo priešingo pobūdžio veiklai.

Tokie reikalai, kunige Jonai, dabar Tarybų Lietuvoje. Gal pasakysi, kad jei taip, tai, matyt, prasti popieriai

su mūsų visuomenės morale? Juk su bedievybe turi ranka rankon eiti doros smukimas. Taip galvojau ir aš, būdamas tikintiu kunigu.

Deja, ir šiuo atveju negalio Tavo "paguosti" — komunistinė moralė sėkmingai pakeičia atgyvenusių religinę moralę. Vienu atžvilgiu padėtis lieka nepasikeitusi: kaip anais laikais, taip ir dabar, kunigų moralė tebėra žemesnė už visuomenės moralę.

Rašai: "Tikiu, kad pasaulėžiūros atžvilgiu žmogus apsisprendžia ne tiek racionaliu argumentų veikiamas, kiek voluntariai pakrypdamas į vieną ar kitą pasaulėžiūrą, artimesnę savo valiai ir širdžiai".

Nejaugi, rašydamas šiuos žodžius, nepagalvojai apie save? Juk šis pasakymas tinka ir Tavo pasaulėžiūros atžvilgiu. Jei mano dvasios pasaulį formavo daugelis išorinių veiksnių, tai ne kitaip buvo ir su Tavo dvasios pasauliu. Nesupyk už šią visai gyvenimišką supoziciją: jei Tu būtumei gimęs ir augęs ne religingoje katalikiškoje, bet musulmoniškoje šeimoje ir aplinkoje, tai šiandien būtumei ne katalikų kunigas, bet mahometonų imamas. Skelbtumei kasdien iš minaretų viršūnės: "Nėra kito dievo, kaip tik Alachas!", o krikščionis vadintumei giau-rais. Na, o kaip būtų buvę, jei būtumei gimęs ir augęs komunisto - propagandininko šeimoje?

Bet aš tuo anaipol nenoriu pasakyti, kad visos religijos ir ideologijos vienodai geros! Egzistuoja objektyvi tiesa, ir ją atskleidžia mums ne kas kita, kaip amžinasis religijos priešas — mokslas! Atskleidžia ją taip pat ir gyvenimo patyrimas, jei žmogus, išėjęs į gyvenimą su antitimoksline religine pasaulėžiūra, nepaisydamas "valios ir širdies" ryšių su savo praeitimi ir bažnyčia, ruošiasi kritiškai patikrinti savo įsitikinimus. Iš tikrųjų, "valia ir širdis" daug daugiau nulemia ne tiek žmogui atsiskaitant klaidingos pasaulėžiūros, kiek jos atkakliai laikantis.

Bet gana apie tai: nesiginčykim, nes, kaip sakai, "prieš žmogaus valios nusistatymą neveikia jokie argumentai". Mini "Didžiąją Realybę, egzistuojančią nepriklausomai nuo mūsų valios". Pripažįstu ją ir aš, nes pats esu jos maža dalelė. Tačiau ne-

pripažįstu jokios "Realybės" fantastine religine prasme. Kodėl? Todėl, kad jos nėra. Stebiesi, kad man niekada "nepasitaikė vienokių ar kitokių būdu išgyvenamo, pajuntamo intymiesnio kontakto su Anapus".

Stebėjaisi kitados tuo ir aš — tada, kai, blėstant mano tikėjimui, ilgai ir karštai meldžiausi, prašydamas dievą išgelbėti mano tikėjimą. Stebėjaisi, kodėl dievas taip atkakliai tyli, kol įsitikinau, kad to "Anapus" visiškai nėra. Dabar tu nebesistebiu ir ramiai palieku tikintisiems manyti, kad aš esu "nesuprantamo dievo lėmimo" nuo amžių amžinųjų įtrauktas į "juadąją knygą".

Taip, dabar esu ramus, nežiūrint to, kad Tu ir daugelis tikintųjų — vieni apgailėtaudami, kiti piktdžiūgaudami — sako: "Aš jokių būdu netikiu, kad Pats būtumei naujame kelyje laimingas ar ramus ir patenkintas savo dirbamu darbu". Niekada nebuvau toks ramus, laimingas ir patenkintas savo darbu, kaip dabar, nors dirbu dabar daugiau kaip kitados.

O reikalas čia paprastas. Tikintieji neteisingai vaizduojasi ateisto psichinę būklę: jiems atrodo, kad tapti ateistu, reiškia netekti tikėjimo, atseit, tapti neturtin-gesniu. Tuo tarpu iš tikrųjų nustoti tikėjus į dievą, reiškia sužinoti tiesą apie religiją. Vadinasi, čia žmogaus sąmonė ir pats žmogus ne nuskursta, bet praturtėja. Netikintis daugiau žino ir išmano už tikintį. O žinojimas žmogui visada teikia džiaugsmo ir kartu padaro jį protin-gesni, nes kiekviena nauja suvokta tiesa žmogų apginkluoja — nurodo jam, kaip dirbti, elgtis, gyventi.

Taigi, tikėjimas išnykdamas nepalieka žmogaus dvasioje tuštumos — tikėjimą išstumia ir jo vietą užima naujas sąmonės turinys, mokslinė tiesa. Todėl ir aš, "netekęs tikėjimo", nejauciu jokios "tuštumos". Ir "košmariniai sapnai" manęs visai nekamuoja, kaip Tu, kunige Jonai, spėjai.

Tai lyg ir viskas, ką norėjau Tau atsakyti. Lieka dar vienas, patsakinis dalykėlis. Žinau motyvus, dėl kurių palikai Tėvynę. Dar tada, kai tebetikėjau dieviškuoju kunigybtės pašaukimu, netikėjau, kad į "anapus" (rašomą mažąją raidę) Tave "pašaukė" dievas.

Išsigandai savo šešėlio, pabėgai. Norėjai, vadinasi, dar šioje ašarų pakalnėje gyventi ten, kur tau atrodė geriau.

Kalbos apie dievybę, apie pomirtinį gyvenimą, dangų ir t. t. — tik nevykęs priedas prie šios žemės, prie vienintelės egzistuojančios Didžio-sios realybės.

Jonas Ragauskas

Fašizmas Nemiega

Tikėsit ar ne, bet yra žmonių ir lietuvių tarpe, kurie renkasi fašizmo kelią, nors fašizmas yra padaręs žmoniui labai daug blogo. Fašizmo ašis buvo įbloškus beveik visą pasaulį į karą, kurs pradžudė dešimtis milijonų žmonių. Bet kaj kam to dar nepakako.

Vienas tautietis, pasirašęs A. P., atsiuntė mums laiškutį ir fašistinės literatūros. Laiške jis rašo:

"Visi mūsų laikraščiai, nuo 'šv. Prano varpelio' iki 'Vilnies', meluoja arba tiesos nerašo. Greičiausia dėl to, kad už melą brangiau moka, o už tiesą šaudo, muša, nuodija ar ką kitą blogą daro".

Nurodęs, kur galima gauti "tiesą" rašančių knygų, jis prideda:

"95 procentai Amerikoj iš-einančių raštų yra tik spausdintas purvas, o tam purve rasti perlą reikia atydziai ieškoti".

Ant atsisaukimo, nukreipto prieš žydus, tautietis už-rašęs savo ranka:

"Mūsų 'dvasios vadai' (kunigai) ir visoki veiksniai yra nemokšos, bailiai ar net par-sidavėliai. Iš komunizmo jie daro biznį".

Laiške įdėjo ir apeliaciją, kurią siūlo visiems pasirašyti ir siūsti savo kongresmanui. Joje kaltinamas Jungtinių Valstijų Aukščiausias teismas, o ypatingai teisėjas Earl Warren, teismo galva. "Už davimą pagalbos ir pa-ramos komunistinei konspi-racijai".

Ir ką gi tokio baisaus pa-darė tas JAV aukščiausias teismas?

Didžiausias jo nusikalti-mas yra tas, kad jis priėmė tarimą dėl segregacijos pa-naikinimo Jungtinėse Valsti-jose. Kaltinimas sako:

"Sekanti yra specifiški ak-tai, įeinanti į kaltinimą: 1) Desegregacijos Tarimas, ku-ris padeda komunistų suok-albio planams: (a) sukelti įsitempimą tarp negrų ir baltųjų; (b) transformuoti Pietus į Juodą Sovietinę Respubliką; (c) legalizuoti ir padrasinti vedybas tarp negrų ir baltųjų — ir tokiu būdu mongrėlizuoti Ameri-kos baltąją rasę".

Jie sako, kad aukščiausio teismo teisėjai yra tokie pat išdavikai, kaip kad būna ka-reiviai ar generolai, padėda priešui.

Kitame atsisaukime, kurį atspausdinę rusai pabėgėliai, G. S. Fedorov ir I. Petrov, Argentinoje, aiškinama, kad Tarybų Sąjungą valdo žydai. Šale viešosios valdžios tenai esanti slapta valdžia, suda-ryta grynai iš žydų. Kiek-telės egzistuojančios Didžio-sios realybės.

siskaityti rabinui Rosenber-gui).

Visą šią medžiagą mums atsiuntė tautietis iš Čikagos, kur, kaip žinome, yra visokio plauko pabėgėlių, langų dau-žytojų ir pikietuotojų kultū-rinių parengimų.

Dykumų Žmonės

Atradus Australiją, joje gyveno 300,000 čiabuvių. Dabar jų tebėra 50,000. Baltiesiems ateiviams buvo reikalingos jų derlingos žemės, ir jie išvydavo ar tiesiog sunaikindavo šių žemių šeim-ninkus.

Ir dabar daugelis iš išliku-sių genčių mažai iširtos, o jų yra ir tokių, apie kurių buvimą pirmą kartą sužino-me.

Štai ką pasakoja ameri-kiečių žurnalistas Hari Ros-kolenkas apie savo atsilan-kymą labiausiai atsilikusio-je bušmanų gentyje.

"Bušmanų genties žmonės nieko nesėja, nieko neaugi-na, negamina. Jie gyvena taip, kaip gyveno jų protė-viai prieš tūkstančius metų. Bušmanų gentis savo egzis-tavimui tenaudoja tą, ką duoda gamta".

Žurnalistas norėjo nufil-muoti genties gyvenimą, bet greit įsitikino, kad tai pa-daryti ne taip lengva. Kai jis pabandė nustatyti kinoka-merą, į jį pasipylė strėlės. Tiktai magnio plykstelėji-mas išgelbėjo padėtį, kitaip jo užrašai ir kinokadrai bū-tų amžiams likę dykumoje. Australiečiai suriko iš siau-bo, nes tokį reiginį išvydo pirmą kartą. Be to, tuo metu dargi pradėjo lyti. Lietus dykumoje po ilgos sausros! Bušmanai lietu laikė didžia-dangaus dovana, o Hari Ro-sekolenkas nelauktai tapo jų gelbėtoju.

Idomią ekspediciją nese-niai buvo surengę Australi-jos mokslininkai. Centrinėje Australijoje jie aptiko nau-ją gentį — pintibu. Tai irgi labai atsilikusi gentis. Ji gy-vena mažomis grupėmis di-desniame kaip 100 kvadrati-nių kilometrų plote. Jie, skir-tingai nuo bušmanų, "leido-si" studijuojami ir moksl-i-ninkus sutiko draugiškai.

Australiečių ekspedicija nustatė, kad pintibu gentis seniai nebendrauja su kitais žmonėmis; jie gyvena taip, kaip pirmieji akmens am-žiaus atsiskyrėliai-klajokliai.

Jie iki šiol išgauna ugnį trynimu ir tai atlieka gerai ir greitai — per vieną dvi minutes. Pintibu nenėšia drabužių, išskyrus raiščius ant dubens. Jų kaklus puo-šia papuošalai iš žmogaus kaulų. Minta jie pelėmis, (Pabaiga ant 9 pusl.)

Montrealo žinios

Trumpai apie viską

Balandžio 13 dieną būrelis palydėjome seną montrealietį J. Pelakauską prielaukon, iš kurios lenkų laivu Batory išplaukė Tarybų Lietuvon. Laivas išplaukė į Leningradą, o iš tenai Jurgis, kaip jis pats sakė, galėtų ir pėsčias pareiti namo. Juk bedarbės laikais Kanadoje tekdamo ir toliau nueiti, ieškant darbo. Bet jam tokių kelionių nebereikės atlikti Tarybų šalyje.

Atsisveikindamas su draugais ir draugėmis, J. Pelakauskas su džiaugsmu spaudė ranką visiems, bet liekančiams tautiečiams ne vienam ir ašara išriedėjo. Gaila buvo skirtis su geru draugu. Ypač kai mūsų išėvių kolonija kas savaitę mažėja. Draugas Pelakauskas buvo geras darbuotojas. Ir praėjusiame Liaudies Balso vajuje jis padėjo vajininkams. Be to, jis atlikdavo svarbias pareigas pašalpinėj draugijoj.

Montrealo miesto valdyba skelbia švaros savaitę nuo gegužės 10 dienos iki 20 dienos. Prašo visus miesto gyventojus kooperacijos.

Per tą savaitę kiekvienas gyventojas turi padėti apšvarinti miestą, sutvarkant gražiai savo gyvenvietes.

Viktorijos liginė vėžio

ligų institutui pavykę išrasti chemikalus, kurie išgydą kraujo vėžį.

Tikimasi, kad netruks ilgai, kol bus išrasti chemikalai pagydymui ir kitų vėžio ligų.

J. Steinbergas, 77 metų amžiaus senis, ateivis iš Rusijos, mirdamas paliko bankę \$103,000. Kadangi nepaliko testamento, o Kanadoj ir JAV neturėjo giminių, tai viskas perėjo į provincijos išda.

Gal turėjo giminių kur kitur, bet be testamento nie-

Jurijus Gagarinas Pasakoja

Pirmasis istorijoje kosmonautas majoras Jurijus Gagarinas, kalbėdamas su korespondentais, papasakojo apie save ir apie savo žymųjį skridimą į kosminę erdvę 1961 metų balandžio 12 d.

Gagarinas pasakė: aš norėjau tapti kosmonautu. Noras skristi į kosmosą buvo mano paties noras. Kai man tai buvo patikėta, ėmiau ruoštis skridimui. Ir, kaip matote, mano troškimas išsipildė.

Pasakodamas apie savo mintis skrendant, Jurijus Gagarinas pareiškė: visos

kas negalėjo žinoti apie juos.

Paskutiniu laiku Montrealo pradėjo atydziau sekti pėsčius, einančius skersai gatvių prieš raudoną šviesą.

Sugauti baudžiami po \$10 arba dviem parom kalėjimo.

Prie St. Elen salos sugautas 5 pėdų ilgio sidabrinės spalvos ruonis (seal), atplaukęs iš Labradoro vandenių (1,000 mylių nuo St. Helen salos).

Po dviejų dienų jis, tačiau, padvėsė. Manoma, kad jį nužudė užterštas upės vanduo.

Maudantis upėj reikia saugotis, kad neapsikrėtus kokia liga. Visuomet reikia nusiplauti su muilu.

mano mintys ir jausmai turėjo vieną kryptį — įvykdyti skridimo programą. Aš norėjau įvykdyti visus užduoties punktus ir kuo geriau išsivairuoti. Darbo buvo daug. Visas skridimas — tai darbas.

Jurijus Gagarinas pabrėžė, kad kosmose jis neįjautė jokios vienatvės. Aš gerai žinojau, pasakė jis, kad draugai, visa tarybinė liaudies dabar seka mano kosminį skridimą. Buvau įsitikinęs, kad partija ir vyriausybė visada pasiruošusios man padėti, jeigu atsidurčiau sudėtingoje padėtyje.

Pasakodamas išpūdzius, kaip atrodo iš aukščio dienišė ir naktinė Žemės pusės, Saulė, Mėnulis, žvaigždės, Jurijus Gagarinas papasakojo:

Dieninė Žemės pusė matyti labai gerai, gerai išskiriamai žemynų krantai, salos, didelės upės, dideli vandens plotai, vietovės raukšlės. Skridamas viršum Tarybų Sąjungos teritorijos, aiškiai matė didelius kolūkių laukų kvadratus. Buvo galima suprasti, kur ariama žemė, o kur pieva.

Toliau Gagarinas pasakoja: anksčiau man tekdamo pakilti į aukštį ne daugiau kaip 15,000 metrų. Iš laivo palydovo matyti, žinoma, blogiau, negu iš lėktuvo, bet vis dėlto labai ir labai gerai.

Skrendant, pasakė Jurijus Gagarinas, man teko pirmą kartą savo akimis pamatyti rutulio formos Žemę. Tokia ji atrodo, kai žiūri į horizontą.

Mėnulio aš nemačiau, pasakojo Jurijus Gagarinas. Kosmose saulė šviečia keliasdešimt kartų skaisčiau, negu mums Žemėje. Žvaigždės matyti labai gerai: jos skaisčios, ryškios. Visas dangaus skliauto vaizdas žymiai kontrastingesnis, negu jį matome iš mūsų žemės.

Pirmasis tarybinis kosmonautas papasakojo, kad, atsiradus nesvarumui, jis jau tūsi puikiai. Viskas tapo lengviau daryti, tai suprantama, pažymėjo Gagarinas. Kojos, rankos nieko nesveria, daiktai plauko po kabiną. Ir aš pats nesėdėjau kėdėje, kaip prieš tai, o kabojau ore. Nesvarumo būklėje aš valgiau ir gėriau, ir viskas vyko taip pat, kaip ir mūsų Žemėje.

Aš ir dirbau toje pat būklėje, rašiau, užsirašinėju savo stebėjimus. Rašysena ta pati, nors ranka ir nieko nesveria. Tik bloknotą reikia laikyti, o tai jis nuplauks iš po rankų. Dirbau, palaidydamas ryšius įvairiais kanalais, naudojausi telegrafo raktu.

Kaip įsitikinau, pabrėžė Gagarinas, darbingumui nesvarumas nedaro jokios įtakos. Iš nesvarumo į gravitaciją, į traukos jėgos pasireiškimą, perinama sklandžiai. Rankos ir kojos jaučiamos kaip ir anksčiau, kaip ir nesvarumo metu. Tik jos pradėjo svirti. Ir aš pats jau nebekabojau viršum kėdės, o atsėdėjau į ją.

Jurijus Gagarinas pranešė, kad kai buvo paleistas pirmasis tarybinis palydovas, jis buvo bebaigias Orenburgo skraidymo mokyklą. Tą dieną mes atėjome iš pratimų — skraidėme lėktuvais "Mig". Mane, kaip ir mano draugus, apėmė pasididžiavimas dideliu tarybinio mokslo ir technikos laimėjimu. Buvo aišku, kad nebetoli ta diena, kai į kosmosą skris žmogus. Ir vis dėlto galvojau, kad tai bus ne taip greitai — po kokių dešimt metų. O iš tikrųjų ir ketveri metai nepraėjo. Žinoma, ir

aš tada norėjau skristi į kosmosą, bet jokių būdu nesitikėjau, kad kaip tik man teks pirmajam pakilti kosminiu laivu-palydovu.

Pirmasis tarybinis kosmonautas pasakė, kad visais savo mokymosi metais jis ypač domėjosi dviem dalykais — fizika ir matematika. Jis baigė šešias Gzatsko vidurinės mokyklos klases, paskui mokėsi Liubercų amatų mokykloje, o po to Saratovo industrijos technikumė.

Konstantino Ciolkovskio vardą jis išgirdo pirmą kartą dar mokykloje. Kai aš mokiausi technikumė ir amatų mokykloje, pasakojo Gagarinas, šis vardas mums visiems buvo brangus, mes nagrinėjome jo veikalus. Gailu pasakyti, kad savo knygoje "Už Žemės ribų" Ciolkovskis labai aiškiai numatė visa, ką man teko pačiam pamatyti skrendant. Ciolkovskis, kaip niekas kitas, aiškiai įsivaizdavo pasaulį, kuris atsiveria žmogui, pakilusiam į kosmosą.

Prieš sėsdamas į kosminį laivą, toliau kalbėjo majoras Gagarinas, aš jaučiau didelį pasitenkinimą. Aš buvau laimingas ir didžiavausi, kad šį kosminį skridimą teks atlikti man. Ir kartu jaučiau didelę atsakomybę už skridimą į kosmosą, kur daug kas nežinoma, didžiavausi mūsų liaudimi, kuri sugebėjo sukurti tokius galingus laivus, pajėgiančius pakelti žmogų į kosminę erdvę.

Aš noriu paskirti savo gyvenimą, savo darbą, savo mintis ir jausmus naujam mokslui, nagrinėjančiam kosminės erdvės užkariavimą. Noriu apsilankyti Veneroje, pamatyti, kas yra po jos debesimis, pamatyti Marsą ir pats įsitikinti, ar jame yra kanalai. Mėnulis — netoks jau tolimas mūsų kaimynas. Manau, netaip ilgai mums teks laukti, kada skrisime Mėnulio link ir į Mėnulį.

Majoras Gagarinas pažymėjo, kad laive-palydove jis būtų galėjęs būti žymiai ilgiau, tačiau skridimo laiką iš anksto nustatė programa. Laive dirbti sekėsi gerai, savijauta ir nuotaika buvo puiki. Jis nepaprastai džiaugėsi, palytėjęs Žemę. Leisdamas dainavo dainą: "Tėvynė girdi, Tėvynė žino"...

Skraidymą Jurijus Gagarinas pavadino savo mėgstamu darbu. Iki šiol, pasakė jis, skraidžiau lėktuvais, o šis skridimas į kosmosą man labai ir labai patiko.

Jis pabrėžė, kad sunku palyginti jo pirmąjį skridimą lėktuvu su tuo skridimu, kuris pasibaigė trečiadienį. Viena — skristi sparnuota mašina, kita — besparne. Pirmoji skrido 150 kilometrų per valandą, antroji — 28 tūkstančius kilometrų per valandą. Pirmoji pakilo pus-

DOVANŲ SIUNTINIAI Į TARYBŲ SAJUNGA IR KITUS TARYBINIUS KRĀSTUS

Su malonumu pranešame, kad PAGERINOME MAISTO, TEKSTILĖS ir VAISTŲ bei kitų dalykų persiuntimą

Prašykite mūsų naujo kainoraščio ir informacijų pas

Montrealo Atstovą
Mr. Manfred Kory
Mūsų kainos žemiausios Kanadoje ir JAV.

JOS GALITE PILNAI pasitikėti Kanados didžiausia ir labiausiai prityrusia dovanų siuntinių persiuntimo firma

International Gift Parcel Service

1126 SHERBROOKE ST. W. — Tel.: VI. 4-4860
Montreal 2, P. Q., Canada

WINDSOR

DRY CLEANERS & DYERS CO. LTD.

Valome visokius drabužius, gardinas, blankietus, lovų uždangalus, karpetus, chesterfieldus ir bile ką, kas tik yra Jūsų namuose.

Windsor yra viena iš vėliausių ir moderniausių Dry Cleaning šapų Montreale. Turime naujai įrengtą moderniausių STORAGE. Greitas patarnavimas. 20 metų patyrimas garantuoja darbą.

Savininkai:

A. Keršys, P. Petrulis, P. Keršulis, A. Greibus
1205 CHURCH AVE. P.O. 8-6679
VERDUN, QUE.

Vic Stropus

White Rose Service Station

Naujai atidaryta Service Station
Gazolinas ir automobilių taisymas.

Lietuviams 10% nuolaida už taisymus.

Esu baigęs automobilių taisymo mokyklą — reikalui esant galiu parodyti pažymėjimą.

Maloniai kviečiame užvažiuoti pas mus.

Viktoras Stropus — — Teofilus Subačius
9000 Pie IX Blvd. RA. 1-2347

antro tūkstančio metrų, o antroji 300 kilometrų.

Grižęs į Žemę, pasakė Jurijus Gagarinas, apsidžiaugiau. Mane šiltai sutiko mūsų siskiai, tarybiniai žmonės. Iki ašarų sujaukino Nikitos Chruščiovo telegrama. Sujaukino jo rūpinimasis, dėmesys, nuosirdumas. Labiausiai džiaugiausi, kalbėdamasis telefonu su N. Chruščiovu ir L. Brežnevu. Nuosirdi padėka, sūnaus "ačiū" Nikitai Chruščiovui už rūpinimąsi manimi.

Kalbėdamas apie JAV ketinimus paleisti žmogų į kosmosą, Jurijus Gagarinas pasakė: mes džiaugsimės Amerikos kosmonautų laimėjimais, kai jie skris. Kosmose užteks vietos visiems, pastebėjo jis.

Mūsų partija ir vyriausybė kelia taikaus kosmoso naudojimo, taikaus lenktyniavimo klausimą. Ši arena turi būti naudojama ne karui, o taikiems tikslams. Amerikos kosmonautams teks nusis vyti. Jų laimėjimus mes sveikinsime, tačiau pasistengsime visada būti pirmieji.

Reikšmingiausiu savo gyvenimo įvykiu, prieš skrendant į kosmosą, jis pavadino įstojimą praėjusių metų vasarą į Tarybų Sąjungos Komunistų partiją. Tai buvo didžiausias ir ryškiausias mano gyvenimo įvykis prieš šį skridimą į kosmosą, pareiškė Gagarinas ir pridūrė, kad savo skridimą jis skiria Komunistų partijai, Tarybų Sąjungos vyriausybei, partijos XXII suvažiavimui, visai liaudžiai, kuri žengia žmonijos priešakyje ir kuria naują visuomenę.

Dalindamasis mintimis apie mėgstamuosius literatūros herojus ir mėgstamuosius rašytojus, pirmasis kosmonautas pasakė:

Mėgstamų rašytojų turiu daug. Tai ir tarybiniai rašytojai, ir klasikai. Labai mėgstu skaityti Čechovą, Tolstojų, Puškina, Polevojų. Mano ryškiausias literatūros herojus, kurį pamėgau nuo vaikystės, tai Boriso Polevojaus knygos "Apsaka apie tikrąjį žmogų" herojus. Labai gailiuosi niekuomet gyvenime nesusitikęs su Maresjevu.

Jurijus Gagarinas pažymėjo mėgstas sportuoti. Daugiausia, pasakė jis, žaidžiu krepšinį. Be to, mėgstu slidinėti, čiuožti, žaisti badmintoną. Tai geras žaidimas, jis duoda prideramą krūvį.

Lakūnas pasakė skaitęs laiškus, gautus, paleidus pirmąjį palydovą, iš žmonių, prašančių pasiūsti juos į kosmosą. Jie visi parašyti iš grynos širdies. Aš, žinoma, apgailėstauju, kad jiems nepavyko skristi. Tačiau esu įsitikinęs, kad bus laikas, kad į kelionę aplink Žemę bus

Kas Kaip Remia Liaudies Balsą

J. Virbickas ir J. Tunyla, Škotijoje, gražiai pasidarbavo prenumeratų atnaujinime ir aukų parinkime. Tarp atnaujintų vietos prenumeratų, J. Virbickas vieną atnaujino į Lietuvą. Aukos surinktos per L.D.D. balių. Aukų: Bellshill Liet. Darb. Draugija 5 svarus; J. Mosevičius ir A. Bauraitis po 10 šilingų; J. Virbickas 5 šil. 6 penas; J. Bartkus ir K. Pridotkas po 5 šil.; R. Sinclair ir A. Bartkus po 4 šil.; P. Skystimas, V. Butinauskas, A. Sinkevičius, P. Malakauskas ir V. Bain po 2 šil. 6 penas; A. Jurevičius, A. Mardusa, J. Miliauskas, M. Mardusienė ir J. Vosylis po 2 šil.; A. Norkevičienė, F. Bartkus ir O. Bartkaitė po 1 šil. ir 6 penas; G. Stewart ir M. Banevičius po 1 šil. Viso 8 svarus, 12 šilingų ir 6 penas. (Anglijos pinigai: svaras lygus 20 šilingų, šilingas — 12 penų. Šilingo vertė apie 13 kanadiškų centų.)

J. P. Koch, Miami Beach, Fla., prisuntė paskelbti viešą užuojautą.

J. Astylie, Hamilton, Ont., prisuntė atnaujintų prenumeratų.

M. Karalius, Toronto, pridavė naują prenumeratą.

L. Svirplys, Windsor, Ont., prisuntė atnaujintų prenumeratų ir nuo LB rėmėjo \$1 aukų.

vykstama pagal profesinių sąjungų kelialapius, pastebėjo jis.

TASS-o spec. koresp. Kosminio laivo-palydovo "Vostok" nusileidimo rajonas, balandžio 13 d.

P. Petrulis, Detroit, Mich., atnaujino prenumeratą į Lietuvą.

V. Bunkus, Jamaica, N. Y., prisuntė atnaujintų prenumeratų ir nuo A. Malin \$1.00 aukų.

P. Pazera, Toronto, atnaujino prenumeratą į Lietuvą ir paaukojo 50 c.

S. Repšys, Rodney, Ont., lankėsi LE raštinėje ir paaukojo LB paramai \$2.00.

Ch. Endriukaitis, Toronto, pridavė atnaujintų prenumeratų.

A. Bernatonis, Windsor, Ont., prisuntė atnaujintų prenumeratų ir nuo windsoriečio N. \$1.00 aukų.

S. Butt, laikraščių parduotuvė, Vancouver, B. C., prisuntė už parduotus LB egzempliorius \$6.90.

V. Žilinskas, Plymouth, Pa., užrašė naują prenumeratą į Lenkiją ir paaukojo LB paramai \$1.00.

J. Rutkus, Rochester, N. Y., pakeisdamas antrąją paaukojo \$1.00.

Patys atsinaujindami prenumeratas paaukojo:

Ch. Keras, Detroit, Mich., \$5.50;

P. Dargužis, Windsor, Ont., \$1.00;

P. Krisiunas, Toronto, \$4;

H. Kozry, Sudbury, Ont., \$4.00;

Geo. Kvetkauskas, Wilkes Barre, Pa., \$3.50;

Geo. Skinzera, Bristol, Conn., 50 c.;

J. F. Dankas, Southfield, Mich., \$2.00;

F. Paieda, Chicago Ridge, Ill., \$3.25;

L. Tilwick, Easton, Pa., \$1.00;

T. Pleta, Phoenix, Arizona, \$2.50.

Visiems už pasidarbavimą ir aukas širdingai ačiū.

Administracija

Ar Žinote, Kad:

Didžiausia vaktybė sauszemio plotu yra Tarybų Sąjunga, turinti 8,598,701 ketvirtainę mylią.

Kanada yra antroji vietoje su 3,760,339 ketvirtainėmis myliomis.

Kanadoje išėina 103 dienraščiai, iš kurių 13 francūzų kalba.

Visų dienraščių dieninė cirkuliacija 4,500,000 egz.

Savaitraščių yra 890, iš kurių 160 francūzų kalba. Bendras jų tiražas 6,000,000 egz.

Išėina taip vadinamų kalbinių laikraščių 145, daugiausia savaitraščiai, kurių tarpe ir Liaudies Balsas.

1947 metais Kanados oro biuras yra užkordavęs 115 laipsnių F. šilumos pietinėje Albertos dalyje.

Šiaurės Kanadoje didžiausias šaltis pasiekęs 81 laipsnį žemiau nulio F.

Kanadoje miškai užima 1,600,000 ketvirtainių mylių plotą.

Tarybų Sąjunga ir Brazilija turi daugiau miškų, negu mes.

Nuo Montrealo iki Vancouverio yra 2,816 mylių. Iki

Winnipegą — 1,353 mylios.

1923 metais Kanada pirmą kartą istorijoje pasirašė sutartį su užmienu be Anglijos priežiūros.

Vaikų alauensą gauna 2,500,000 Kanados vaikų.

Pietų Afrikoje 1960 metais buvo pagaminta aukso už \$750,400,000.

JAV moterys kasmet lūpų ir akių pagražinimui išleidžia \$15,000,000.

JAV yra 5,000,000 silpnapročių. Kasmet gimsta 120,000 silpnapročių.

Montrealietis

DYKUMŲ ŽMONES

(Atkelta nuo 7 pusl.)

žiurkėmis, driežais, vabzdžiais ir žolėmis. Kirmėlės vikšrus, sraigės jie pakepa.

Nepaisant sunkių gyvenimo sąlygų, pintibu žmonės atrodo visiškai sveiki. Bet tai nereiškia, kad jie neserga, daugiausia jie kenčia nuo trachomos.

Ekspedicijos nariai ištyrė nemažą "naujosios" genties gyvenamą plotą. Ekspedicijos surinkta medžiaga rodo, kur yra australiečių genčių liekanų.

Del Siuntinių į Tarybų Lietuvą

ir kitas Tarybų Sąjungos Respublikas

UKRAINSKA KNYHA

Sutelkia Patogiausį ir Greičiausį Patarnavimą

Priimam persiuntimui gatavai sudarytus siuntinius tik iš naujų drabužių, medžiagos, avalynės, medikamentų, maisto ir kitko.

Muitas ir kitos persiuntimo išlaidos apmokamos per mūsų firmą ir gavėjui nieko neberekia primokėti.

Ukrainska Knyha centras ir skyriai randasi:

TORONTE:

962 Bloor St. W. — 1162 Dundas St. W.

WINNIPEG: — 613 Selkirk Ave.

EDMONTONE: — 10803 — 85 St.

VANKUVERYJE: — 652 Kingsway St.

Toronto skyriuje ir centrinėje raštinėje turime gerą pasirinkimą įvairių medžiagų, drabužių, avalynės bei odos dėl siuntinių.

Toronto skyrius ir centrinė raštinė atdarą kas dieną nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro. Sekmadieniais ir pirmadieniais uždaryta. Rašant mums laiškus, prašome rašyti anglų kalba.

Centrinė raštinė:

Ukrainska Knyha

962 BLOOR ST. W. — TORONTO 4, ONT.
Telefonas: LE. 4-7551

Siuntiniai į Lietuvą, Latviją, Estiją ir kitus SSRS kraštus. Siųskite savo giminėms ir artimiesiems siuntinius per lietuvišką įstaigą

SAKAS PARCEL SERVICE

sent by

Ukrainska Knyha

755 Barton St. E., Hamilton, Ontario
Tel. LI. 4-7259

Jūsų siuntiniai yra garantuoti ir apdrausti. Galite siųsti maistą, avalynę, vaistus bei rūbus, nuo 4 iki 17 svarų. Muito mokestis yra Ukrainska Knyha nustatytas.

Mūsų naujoje didesnėje patalpoje jūs rasite: avalynės, skaručių, skutimo ir kirpimo priemonių ir kt. Mes turime didelį pasirinkimą kostiuminės medžiagos. Kaina nuo \$8.00 ir daugiau už kostiumą. Lygios vienspalvės vilnos ir angliškos dryžuotos. išskyrus pirmadienius.

Mes jums patarnausime greitai, nuosirdžiai ir teisingai.

Darbo valandos nuo 10 val. ryto iki 7 val. vakaro

J. DOVYDAITIS

Stikliniai Balandžiai

Apsakla

(Tąsa)

Jis rūpestingai nusiėluostė nosinaite lūpas, pasitaisė skrybėlę. Išeidamas iš "Automato" Zoržas dar kartą nežymiai dirstelėjo ir pasitikirino, ką veikia raudonairaiščiai. O, prakeikimas! Vienas iš trejų vis tebedėdėjo jį akimis. Ko gi jis nori? Ta šuniška, tikrai profesionali uoslė Zoržą nugašdino. Greit ramiai ir pro šalį praeiti nebus įmanoma. Atėjo Zoržui pavojingos ir sunkios dienos.

Dingęs Pistoletas

Namuose Zoržą pasitiko nauji ir žiaurūs išmėginimai. Abu bėgliai jo laukė. Bet kaip jie atrodė?

Imtynininkas lakstė po kambarį lyg pamišęs. Jis buvo basas, vienmarškinis, tik su mėlynomis kelnėmis. Nuo jo sunkių žingsnių dundėjo grindys ir virpėjo namelio sienos. Visi daiktai, patalynė, čiuzinys, rūbai buvo išmėtyti ant grindų, sumaigyti, išdraikyti. Atrodė, kad čia viena po kitos įvyko penkios kratos.

Rubullis sėdėjo įsispraudęs kampe, dėltais susiėmęs galvą, visas sukritęs, lyg persenęs kopūstas.

Kur pistoletas? — prašvokštė imtynininkas ir taip piktai griebė Zoržą už krūtinės, kad šis pasijuto pakibęs ore. — Atiduok pistoletą! Užmušiu...

Zoržas jau buvo besiekiąs savo suomiško durklo, bet paskui apsigalvojo. Ten, kur yra kaltinimas, gali būti ir pasiteisinimas.

Kur mergaitė? — paklausė, žingsni atitraukęs prie lango, kiek galima ramėniu balsu Zoržas.

Nėra. Iš pat ryto išėjo. — Tai ji paėmė, — tarė šaltai Zoržas.

Duok man ją. — tuoj iš jos iškrėsiu sielą!

Atsitrauk, nebaubk! Atsigerk šalto vandens.

Imtynininkas atlyžo. Jis pajuto stiprų charakterį, o tokiems visada paklusdavo.

Zoržas žinojo, kad tie, kurie greit įkaista, — greit ir atšąla.

Mes turime išsinešdinti, — tarė jis mitriai kimšdamas į lagaminą po ranka pakliuvusius daiktus. — Mergaitės brolis suimtas. Kiekvieną valandą gali ateiti jie.

Ji turi brolių? Kodėl mes jo nematėm?

Jis dalyvavo operacijoje, kuri, atrodo, sužlugo.

Ir juo mes ilgiau čia plepėsime, tuo greičiau privažiuos prie durų "mėlynas limuzinas".

Tu pamesi mus? — vos nėverkė rubullis, pripuolęs prie Zoržo ir lyg maldai sudėjęs savo suskeldėjusias, išpurtusias rankas. — Argi tu išsižadėsi pusės milijono?

Man užtektų ir dvidešimt penkių rublių, vurių aš šiandien neturiu pinigų, — pašaipiai atsakė Zoržas.

Imtynininkas iš paniūrų dėbtelėjo į savo bėglį draugą. Jo prisimerkusios akys nieko gero nežadėjo. Tarsi jis klausė: smaugt ir šitą?

Zoržas jų neišleido iš akių. Jis suprato stipriolio kėsą. Ir Zoržas nesisitebėjo. Tokiais bauriais akimirksniais visi darosi pavojingi, net tie, su kuriais vakar kartu plėšei, vogėi, rizikavai...

Aš pakviesiu taksi... — tarė Zoržas ir, paėmęs lagaminą, žengė prie durų.

Imtynininkas pastojo jam kelią.

Palik daiktelius... — tarė jis. — Kam tampytis? Privažiuosiu su taksi ir paimsi.

Šventą tiesą sakai! — nudžiugo Zoržas. — Aš išsiplaškes... Lyg artistas nusvilptas nuo scenos...

Jis ramiai pastatė lagaminą ir išėjo.

Į savo butą Zoržas nė nemanė grįžti. Jis apsuko gerą puslankį ir užlipo ant karklynais apaugusios kalvelės. Čia kadaise Zoržas susitikdavo su savo sėbrais, lošė kortomis, gėrė degtinę, tardavosi. Iš kalvelės labai gerai buvo matyti apsiures priemiesčio namukas, kuriame dar praėjusią naktį glaudėsi Zoržas, kalbėjosi apie dėžutę su stikliniais balandžiais, svajojo apie brangakmenius. Dabar jis buvo benamis. Prieš akis baisiai neaiški rytdiena.

Radęs savo įprastą akmenį, jis ant jo atsisėdo ir įsižiūrėjo pro krūmų šakas į namus. Pats buvo nepastebimas, o matė, kad ateina ir išeina iš stiklinės verandėlės. Milicijos automobilis nesirodė, bet užtat pro duris kyštelėjo imtynininko maža galva, o už jo ir apvalaini mažojo dručio pečiai.

Zoržas meiliai glostė savo nosies kuprelę, nekantriai iš tolo žiūrėdamas, kas bus toliau.

Įvyko taip, kaip Zoržas buvo apskaičiavęs. Ilgas laukimas kankino bėglis... Nerimas augo kiekvieną sekundę. Jie čiupo svetimą lagaminą ir galvotrukčiais išdundėjo patvoriais tolyn iš miesto. Lyg žvėrys jie dabar miegos laukuose, vargs. Bet Zoržui tai mažiausia rūpėjo. Po to, kai iš bėglių nepavyko uždirbti, o priedo — jie dar puolė jį — svarbu buvo jais laikinai atsikratyti.

Šią naktį jis pats savo bute nesiruošė miegoti. Kol nepaaiškėjo, kas Liudvikui yra — jis ten ir slenksčio neperžengs. Zoržas tokiems nelemtiems atvejams buvo pasiruošęs, — jis turėjo dar vieną, tiesa, nelabai patogų, bet visai patikimą naktigultą.

Šiandien jis buvo vadas be savo kariuomenės. Reikėjo vėl viską pradėti iš pradžių. Bet argi tai Zoržui pirmas kartas?

— Algį, — tarė man Kristupas. — Reikia pakrutėti visuomenės labui... — Ar aš kada stojau piestu? — Nueik pas Bobiną. Paimk raktus nuo rūsiu... Komendanto pavardė manęs nė kiek nenudžiugino. Bijot aš jo nebijau nė per nago juodymą. Bet ar apsieisime be ginčų? Tai nuobodu... — Paimsi raktus, — dėstė toliau Kristupas, nepastebėdamas mano nepasitenkinimo. — Apžiūrėk rūsyje elektros instaliaciją. Nemeik šienė sako, kad ten yra dvi tuščios, sausos, nemažos patalpos. Jas mes ir užimsime. Pamatuok, kiek reik vielos, na, tų rozečių, lempų ir dar kažko... Tu pats geriau žinai! Kad būtų stiprus, geras apšvietimas. Kaip teatre.

Aš patryniau nykštį į smilgių, vadinasi — o kaip su pinigėliu? Kristupas viską sprendė akimirksniu ir buvo kupinas geriausių vėlių: — Pasikalbėk su meistru Garneliu. Jis mus šefuos. O jei ko nors jo sandėlyje neatsirastų, — pirsime, tur būt, už profsajungos lėšas. Bet geriausia — pasikliauk savais ištekliais!

Klausau! Pasikliauti savais ištekliais! — išpūčiau krūtinę lyg drausmingas kareivis. — O sekmdienį į turgų vaiduoklių gaudyti? — Apie aiškius dalykus du kartus nekalbame.

Abejojau, ar iš Garnelio daug ką išsprasysiu. Meistras Garnelis — didelis bamblys. Jis ir taip į mane retkarčiais žvairuoja, įtarinėja, kad aš simpatizuoju tinginių draugijai.

Tačiau visuomeninė veikla reikalauja aukų. Ir aš pasiruošiau dviem rimtiems susitikimams: su Bobinu ir su meistru Garneliu.

Kristupas dar man kalbėgalvon: pagalbininkų jis ne duosias, turįs aš pats jų pa-

sieškoti. Ir pirmiausia iš savo kambario bendrabutyje. — Organizuok jaunimą! — šūktelėjo Kristupas iškilmingu, prieštaravimų nepripažįstančiu balsu.

Štai aš, vakarop atsidūręs savo kambaryje, bandau organizuoti padėjėjus. Abu kaimo vyrukai jau parėję iš darbo, ant stalo pasidėję lašinių puspalte, ruginės duonos puskepalį, apsiginklavę kišeniniais peiliais, piausto storus lašinius. Rėžia plonyčiais gabalėliais ir pamažėle kramto. Iškilmingi veidai. Rimtos akys. Netrukdyk!

Pasiūliau jiems greičiau baigti ir eiti kartu su manimi pas Bobiną prašyti rakto, apžiūrėti pusrūsį. Puikų sporto klubą įsirengsime!

Krypuodamas lyg lokys vienas iš lėto nuėjo, atsinešė arbatinuką su karštu vandeniu ir atsisukęs tarė: — Kam mums tas klubas? Gyvenom be jo, nežūsime ir toliau...

O antrasis susikimšo į burną delno dydžio duonos riekę ir žiaurdamas tarė: — Gavai, vyruti, riešutą. — tai ir krimsk. Ko kaišioji kitiems? Neskanus?

Su kvailiais neprisidėk. Kur šiandien kitur rasi tokius nesusipratėlius? Daugiau nebekalbėjau, pavadinęs juos žaliais, nedisciplinuotais, nesubrendusiais piliečiais.

Trečiasis mūsų kambario gyventojas, striukai vadinamas rudžiu dėl skaisčiai rausvų plaukų, kaip visada ruošėsi kažką įdomaus skaityti. Jis iš po pagalvės išitraukė "Raitelį be galvos".

Baisiai įdomu! — raktas trindamas, lyg katė į grietinę žiūrėdamas knygon, tarė rudis. — Netrukdyk. Dabar teliko kreiptis į Donžuaną. Jis ką tik parašė ant vienos savo fotografijų kėš kažkokiai naujai gerbėjai:

"Mes viską praeity paliksim... Gyvenimas vaga sava toliau banguos. Plačiau vieškely dar daug veidų sutiksi. Atmink, kad buvome pažįstami ir mes..."

Jis garsiai perskaitė šiuos, iš kažkur pasistokolintus žodžius, ir tarė: — Sekmdienį mane pakvietė viena sinjorita į Ukmergę. Įsimylėjo. Supažindins su tėvais.

Štai ir organizuok! — O kas tame jūsų klubo bus? — neiškentė poezijos mėgėjas. — Vien paskaitos, pamokslai, ar gal ir pasisukti leisitė?

Duosim padais, net cementas kibirkščiuos. Tau ir į Ukmergę nebereiks važinėti. Ir štai įvyko stebuklas — Donžuanas atsistojo, pasiraivė, dar slytį tyliai perskaitė, ką parašė ant fotografi-

jos, apvertė nuotrauką, pasiziūrėjo į savo atvaizdą, ar gražus ir tarė:

— Eime. Dabar dviese drąsiau ir Bobinui pasirodyti.

Komendanto kambarėlis buvo antrajame aukšte, prie inventoriaus sandėlio.

Įėjome. Menkas tai kambarėlis — tikra konservų dėžutė, vos stalas telpa ir dvi kėdės. Ant sienos kabėjo kalendorius su spalvotais piešinukais: "Ar žinai judėjimo taisyklės? Ar moki pereiti teisingai gatvę?" Šitokius kalendorėlius milicija nemokamai dalina. Pats Bobinas buvo užgulęs kažkokį užsieninį žurnalą ir kvatojo, žiūrėdamas į karikatūras. Jis buvo puikiai nusiteikęs.

— Prašau mums raktą nuo rūsiu. Visą Bobino linksmybę išgaravo.

— Kas čia per naujiena? — tarė jis, atsisotodamas ir užskleisdamas humoristinį žurnalą. — Su Nemeikšiene susitarėme, kad pirmadienį perduodu rūšį. Kas komendantas? Aš ar jūsų malonybė?

Mes rūsiu nepriimame. Mes tik norėjom apžiūrėti elektros tinklą.

Rūsys ne Bruselio paroda, atidaryta lankytojams nuo ryto ligi vakaro, — šaltai atsakė Bobinas. — Kaip buvo sutarta, taip ir perdavėsiu. Pirmadienį!

Mums rakto tik penkioms minutėms. Išmatuoti, kiek laidų reiks.

Bobinas įspitrino į mane savo smailias lyg adatas akis. Jis palengva sulankstė žurnalą, įsikūso į kišenę, vėl išėmė, padėjo ant stalo.

Neturiu rakto... — tarė Bobinas jau švelnesniu balsu. — Namuose palikau.

O rūsys tuščias? — Tuščias! Tuščias tuštutėlis... — abejingai truktelėjo pečiais Bobinas. — Ak, kad tas raktas būtų... aš perduočiau rūšį tuojau. Žinokitės! — Jis mitriai čiuptelėjo už vienos, antros kišenės.

Neturiu, vyrukai. Ryt iš ryto atnešiu. Matote... — išvertė jis abi švarko kišenes. — Tuščia... O gal čia?

Bobinas susirūpinęs vikriai atidarė stalėluoką, pašnarino popierius.

Ir čia nėra... Aišku — namuos raktelį palikau... Bobinas maloniai nusišypsojo ir net draugiškai mirktelėjo:

— Gerai sugalvota. Klubas! O aš pagalvosiu apie saviveiklą. Surošim vaidinimą, savo estradą... Ryt fabrike aš tau raktelį perduosiu. Sutarta?

Šilkinis žmogus! Gal būt, su Bobinu susitalkysim? Tai būtu neblogai. Ilgai pyktis aš nei su vienu nenoriu. Lengva juk pykčio mazgą užrišti,

bet kaip paskui išnarplioti? Su komendantu išsiskyrėme taikiai.

Kvailos Lažybos

Koridoriuje Donžuanas vėl nusiziovavo ir tarė:

— Parodyk savo klubą. Durys kurios? Ar gražus įėjimas? Gal padori sinjora bijos įstoti į kažkokią tamsią skylę.

Mes apėjome bendrabutį, ieškodami durų į rūšį. Tai senas su arkomis pastatas. Po karo buvo likusios tik apdegusios sienos. Atstatant namas buvo pritaikytas bendrabučiai.

Po namu aptikome du rūsius. Viename radome katilinę su apdulkėjusiu katilu ir tuščiu anglies sandėliu. Dirselėjau į elektros saugiklių dėžutę. Kaip biau! Saugikliai išsukinėti, prigrūsta vielų ir popieriaus. Kai tvarkysiu klubą, reiks šiai dėžutei sutaisyti spynele. O tai kyštels koks žioplis piršto galą — žaibas per pakaušį iššoks!

Antrasis rūšys buvo kitame namo gale. Į jį ėjo tamsūs laiptai. Braukydami degtukus, mes nusileidome žemyn ir nosis įrėmėme į geležimis apkaustytas duris. Stipri velkė buvo atšauta, bet durys neatsidarė. Dar buvo vienas vidinis užraktas. Paklabinome — užrakinta.

Donžuanas bambėjo: — Žiūrėk sinjoritos, ašis nugarauš! Na ir sugalvojote, išminčiai!

Mano nuotaika, kad neturime rakto, buvo sugedus. Bet kai kas nors prieštarauja, aš mėgstu žmogų erzinti ir kalbėti atvirksčiai. Aš karštai gyniau klubą. Laiptai platūs? Platūs... Prieš duris aikštelė yra? Ir dar kokio! O nubaltinus sienas, į žiebus lemputes — kur tu geriau rasi? Sausa, šilta, šviesu.

Pusę dėžutės degtukų išdeginau, trypdiodamas prieš duris ir girdamas rūšį.

Donžuanas raukėsi ir spaudėsi.

— Ko tu čia lyg varna sukinėjiesi aplink šiukšlyną? Nebetikiu aš jūsų klubo. Nieko neišeis!

— Pirmiausia išsigąsta bailiai!

— Oi, koks tu pagyrūnas! Šitaip kalbėdamiesi, mes vėl išėjome į kiemą.

Pro šalį ėjo bendrabučio gyventojas. Pažinau jį — tai vienas iš amnestuotųjų, kurį Bobinas, aplenkdamas mane, truputį anksčiau apgyvendino. Žmonės kalbėjo, kad amnestuotasis tupėjo nepilnus metelius, o baustas buvo pirmą kartą.

— Kur landžiojate? — sustojo prieš mane tas vaikinai, mėlynais, nelabai švairiais marškiniais, ruda, ant pakaušio nubrukta berete. — Ką nors nukniaukt norite?

Aišku, kad jis mus užgavo. O čia dar Donžuanas vėl ėmė šaipytis iš manęs ir klubo:

— Jis negali vartų į rojų atidaryti! — rodė dantis Donžuanas. — Gal tu mums padėtum?

Amnestuotasis pasirodė esąs smalsus vaikinai. Jis susidomėjęs smulkiai išklausinėjo apie klubą. Donžuanas viską peikė, o aš gyriau. Įvyko lažybos. Mes dar kartą nusibaladojome į apačią.

Amnestuotasis turėjo išspręsti mūsų ginčą — ar kam nors tinka patalpa. Apžiūrėję žadėjome eiti išgerti po butelį alaus. Pirks tas, kuris praloš!

Vėl apžiūrėjome duris, sienas, laiptus.

— Sunku ką nors pasakyti, — tarė vaikinai su ruda berete. — Reik į rūšio vidų dirselėti.

— Raktą tik rytoj gausim.

— O alaus norisi šandien, — atsiduso vaikinai. — Pašviesk čia, žemiau, kur spy...

Jis pasilenkė ir apžiūrėjo užraktą.

— Nieko ypatingo... — sumurmėjo ir, ranką į kišenę kyštelėjęs, pažvangino kažkokiais geležgaliais.

— O tu už ką sėdėjai?

Į Donžuanos klausimą vaikinai atsakė pikta:

— Tu visus vagimis laikai? Timpelėjau panašiam į tave už liežuvio... Per ilgą buvo. Norėjau patrupinti. Saugokis ir pats.

Paskui, atsigręžęs į mane, jis paaiškino:

— Anksčiau aš dirbau arteleje. Spynas taisiau. Bus alaus — tuoj šias duris atidarysiu.

Kas gi prieš tokią pagundą atsilaukys? Štai ir apžiūrėjome patyliukais rūšį. Be komendanto malonės!

— Atidaryk.

Vaikinai su berete perspėjo:

— Bet niekam nei žodžio. Atidarysiu ir vėl uždarysiu. Jūs liudininkai, kad nieko nelietėme. Aš ne iš tokių!

Donžuanas nenustygo vietoje. Jis smalsesnis ir už mane!

— Tylėsim, kaip kapas.

O į mane atsigręžęs prasi-viepė:

— Krapštyk pinigą. Ir aš alučio nepilu pro šalį.

Sukandau dantis. Nejaugi teks abu šiuos besocius vaistinti? Vikriai jie sutvarkė mano kišenę!

Vaikinai su berete puikiai žinojo visų spynų paslaptis. Jis įkišo kažkokį sulenktą geležgalį, pakrapštė, paklabino, ir kvakt — atšoko spynos liežuvėlis.

Durys tyliai prasivėrė.

Kieno šis Guolis?

Žiebkit degtukus, — sukamandavo spynininkas, ištraukdamas savo negudrų

prietaisą iš spynos gerklūkės. — Atvyko komisija! Iš vidaus padvelkė seniai vėdintomis patalpomis.

Kas pirmas? Aišku, aš, nes vykdau Kristupo įsakymą.

Silpnai žibėjo degtuko švieselė. Dairėmės, akis išpūtė, lyg pelėdžiukai. Patekome į didžiulį požeminį kambarį. Mūriniai skliautai, tartum per alkūnes sulenktos rankos, laikė sunkias lubas.

Nudžiugau. Nors dulkių ir šiukšlių ant grindų apstu, apstu, bet kambaryje erdviu, trisdešimt porų paleisk suk-tis arba nors krepšinių žaisk!

Donžuanas nepatenkintas šniurkšėjo, bet nesiginčijo.

— Palocius! — apsidžiaugė spynininkas. — O ten kas per skylę?

Mes pasukome į kertę, kur juodavo anga. Dar vienas kambarys. Jo kampe mėtėsi kažkokie lentgaliai, ryšuliai, skudurai. Žinoma, mes tuoj ten ir susimetėme.

— Žvakė! — sušuko Donžuanas.

— Čia kažkas miegojo... — tarė spynininkas, kai aš kilstelėjau jau žiebtą žvakę.

Tai bent buvo atradimas! Išvydome guolį — keletą išilgai sudėtų sausų lentų, o ant jų patiestą sugulėtą vatinę šimtasilulę. Greta stovėjo du tušti alaus buteliai ir neatidaryta Anykščių vyno bonka. Prie bonkos glaudėsi popiergalių krūvelė.

— Kamščio lakas nesugadintas! — tarė spynininkas, sukaliodamas bonką prieš žvakės liepsną ir meiliai žiūrėdamas į avietinį skystimėlį. Prie ausies prisidėjęs, jis pakliukino. Paskui atsiduso ir atargiai butelį pastatė atgal.

— Ne mano! — tarė gailiu balsu. Atrūdė, kad tuo metu jame žūtūtinai grūmėsi valia ir pagunda.

Aš praskleidžiau popiergalius: kepeninės dešros griežinėliai, apgraužta bulka, olandiškas sūris.

Patikrinome ir ryšulius. Juose dailiai buvo sudėlioti šilkiniai baltiniai. Gražūs, balti, dailučiai baltiniai!

Mano įtarimas, lyg tešla nuo gerų mielių, kas akimirka augo.

Supratau, kad be Kristupo neišsiversiu.

Koks buvo siaubas ir nuostaba, kai geležines duris, kurias palikome atviras, radome užtrenktas ir užrakintas.

Spynininkas negaišo nei sekundės. Jis vėl kyštelėjo savo stebuklingą geležgalį į spynos gerklūkę. Bet šį kartą stebuklo neįvyko. Durys neatsidarė.

Vaikinai su berete šniokštė, tūžo, keikėsi.

Ar spyna sugadinta, ar koks kitas velnias! Durys

kurčiai tylėjo. Nežinoma pikta ranka mus lyg kvailus žąsiukus uždarė požemyje. Mes patekome į spąstus.

Motina ir Duktė

Tą patį vakarą, kai elektromonteris Algis ir jo bičiuliai, įsibrovę į rūšį po bendrabučiu, pakliuvo į spąstus ir veltui kumčiais daužė uždarytas duris, kirpėjos Volungienės buto sienkštį peržengė Irena. Mergaitė atėjo labai išblyškusi, tartum kieno labai išgąsdinta, nors ir stengėsi iš paskutiniųjų jėgų tvardyti ir neišsiduoti.

— Mama, — tarė Irena, — leisk man vieną naktį čia permiegoti.

— Ar nematai, kaip mes ankštai gyvename? — ėmė teisintis motina.

Motina kalboms su dukterimi neturėjo laiko. Volungienės antrasis vyras, cheminės arteles sandėlininkas Poškus, ruošėsi švęsti vardadienį ir įsakė žmonai paruošti stalą, prie kurio būtų negėda pasodinti visą arteles valdybą. Šventė buvo numatyta dviem dienom — šeštadieniui ir sekmadieniui. Tai gi Volungienė ir sutiko dukrą su priejuoste, atraitytomis rankovėmis, miltuotais pirštais. Po sklidiną vandens dubenį lėtai judėjo ir uodegomis pliaukšėjo, didžiam vaikų džiaugsmui, ke-li gyvi karpiai. Ant virtuvinio stalo gulėjo aprūkyta kiauulės galva. Puoduose kažkas šnypstė, virė, kunkulia-

vo. — Tu ir vėl į žmogų nepanaši, — tarė po minutės motina. — Nori mane į grabą nuvaryti su savo išdaigomis!..

Volungienė įpylė Irenai nuo pietų likusių makaronų, paraikė bulkos. Motina skubėjo, tarsi bijodama, kad ją kažkas gali užklupti.

— Tu ne kūdikis. Turi gyventi savarankiškai, kaip gyvena tūkstančiai merginų, ne geresnių ir ne gudresnių už tave... — kalbėjo motina.

— O štai čia tau... Atsimink, kad turi motiną. (Bus daugiau)

palenkusi galvą ir volioda-ma ant apskritos lentutės buljono pyragėlių tešlą. — O kiek tu skausmo padarei man! Vaikai visada drasko motinos širdį.

Irena nesiaiškino ir nesiteisino. Pasidėjusi ant grindų mažytį nutriušusios odos krepšelį, ji valgė. Jai buvo graudžiai miela girdėti motinos balsą. Šiandien mama nepiktai barasi. Irenai tai buvo laimės trupinėlis. Gal dar net saldusis negu makaronų sriuba, kurią ji taip godžiai valgė.

Praėjo gera valanda.

Volungienė darėsi vis nesmagesnė ir pikta šūkavo ant mažųjų.

Irena nesijudino iš vietos. Ar tik ji neužsispyrė ir, prieš motinos valią, žūt būt ryžtasi likti nakvynei?

— Po to, kai milicija tave gražino atgal į namus... Tu ir neįsivaizduoji, kokia čia buvo audra! Poškus greit grįš... Dabar jis jau tikriausiai važiuoja autobusu. Tu, Irena, esi protinga! Supranti, kad geriau jam akyse nepasirodyti. Aš trokštu, gero tau. Aš bijau triukšmo, riksmo.

Irena sutramdė ašaras, klusniai pakilo ir paėmė savo odinį krepšuką.

— Nemanyk, kad tave išvarau. Ko tu nenori? mane net žvilgterėti? Eik į fabriką, eik konduktore. Aš skaičiau laikraštyje — reikia konduktorių...

Motina nubėgo prie spintos ir ten pasirausė. Ji atnešė ir įbruko dukteriai savo panešiotą suknelę.

— O štai čia tau... Atsimink, kad turi motiną.

(Bus daugiau)

FRANK VASS, B.A.

Advokatas - Notaras
Suite 403 455 Spadina
Ofiso tel. WA. 2-6111
Res. — CL. 1-0651
Toronto

Lilia Flower Shop

630 QUEEN ST. W. TORONTO
Specializuojamės Prirėngime Gėlių Vestuvėms,
Laidotuviams ir Kitiems Reikalams.
Telefonas EM. 6-4188

Lietuviška Valgykla

UNION CAFE

387 SHERMAN AVE. N. HAMILTON, ONT.
Sviežias Maistas. Geras Pasirinkimas Įvairių Lietuviškų Valgių. Turime Kambarių Apsistojimui.
Savininkas Ch. Pampalas
Telefonas: LI. 4-6917

Pranešimai

Toronto

Susirinkimas

Kanados Lietuvių Literatūros Draugijos Toronto kuopos narių susirinkimas įvyks ketvirtadienį, gegužės 4 dieną, 7.00 val. vakare, Lietuvių svetainėje, 160 Claremont St.

Susirinkimo eigoje bus padarytas pranešimas šių dienų pasauliniais klausimais. Po to seks diskusijos.

Kviečiame visus narius ir bendrai visus lietuvius atsilankyti.

Kuopos Valdyba

Rochester, N. Y.

Pranešimas

Šeštadienį, gegužės 6 dieną, vakare, abi LLD kuopos

rengia Laisvės 50 metų sukaktuvių atžymėjimo banketą. Nepranešus ir nepakvietus mūs gerų bičiulių torontiečių, būtų nedraugiška.

Tad rengimo komisija kviečia torontiečius, kas galite, dalyvauti šiame istoriniame rengime.

Pradžią 6.00 val. vakaro. Gedimino salėje.

Rengimo Komisija

Nori Paremti Kongo Vaikus

TORONTO. — Kanados Moterų Kongreso Toronto skyrius ruošia arbatėlę penktadienį, balandžio 28 d., 25 Kilbarray Road, 8 valandą vakaro.

Pelnas nuo šios arbatėlės bus paskirtas paramai Kongo vaikų.

Moterys kviečiamos atsilankyti ir tokiu būdu paremti Kongo vaikus, kurie kenčia alkį ir kitus nedateklus.

Rengėjos

Mr. Joseph Pankowski

Hiram Walker & Sons Limited, Toronto, Ont.
Produktų Pardavėjas

Prieš vestuves ar kokius kitus parengimus kreipkitės pas mane su pilnu pasitikėjimu.

Aš pasirūpinsiu visu kuo ir suteiksiu informaciją, kokių jums reiks.

Telefonas: EM. 4-2131

Ed. Masiokas Television Service

Taisome visų rūšių ir firmų Televizijas, HI-FI, Patefonus ir kt. Duodama 10% nuolaida ant naujų Picture Tubes ir garantuojame dviem metams
3604 Dufferin St. Tel.: ME. 5-5210

Advokatas - Notaras

WILLIAM PALAMAR

Suite 133
17 QUEEN ST. E. TORONTO
Office EM. 2-1941 - Telefonas - Res. EM. 6-1743

PARDUODAME

ŠVIEŽIĄ MEDŲ

T. R. MacNaughton, Meadowvale, Ont.
(Westoniečio K. Doveikos žentas)
Torontiečių patogumui, mūsų bičių medaus galima gauti Lietuvių salėje, 160 Claremont St.

Toronto

Gegužės Pirmosios Mitingas

Sekmadienį, Balandžio 30, 2 val. p. p.

MASSEY HALL

Kalbėtojai:

Faustino Calcins, broliškas delegatas nuo Kubos Profsajungų Konfederacijos
Home Stevens, Vancouverio žuvininkų unijos nacionalis sekretorius.

Rengia Toronto May Day Komitetas

Visi kviečiami dalyvauti. Laisva įžanga

Torontiečių Kronika

Šiaur partija

Praėjusį sekmadienį Lietuvių salėje įvyko labai didelė šiaur partija dėl B. Simonaičio ir S. Squire, kurių vestuvės įvyks birželio 24 dieną. Moterys būsimus jaunuosius apdovanojo daugybe gražių dovanų.

Bob Simonaitis yra medicinos studentas, studijuojas Ottawos universitete. Jo tėvai yra draugai S. ir A. Poškai. Jaunosios tėvai yra anglai. Tėvas yra vienos mokyklos vedėjas Toronte.

Linksmiausių jiems vestuvių.

Susiziedavo

Teko girdėti, kad susiziedavo senų torontiečių Kizių duklė. Vestuvės bus kada nors vasarą.

Mirė

Praėjusią savaitę mirė senutė Vasiliauskienė, sulaukusi arti 80 metų amžiaus.

J. LUNSKY

AKIŲ SPECIALISTAS

Egzaminuoja akis, istiria akių nervus, nuo kurių paėina nervuotumas ir galvos skaudėjimas. Pritaiko akliniu.

470 College W., Toronto
Tel.: WA. 1-3924

Akių ir Akinių
Specialistas

J. E. Merritt & Son

Optometristai - Optikai
Valandos: 9-12 ir 1-6
Treč. po piet uždaryta
Antradienį, Ketv. ir Penkt.
vakarais
pagal susitarimą.
Tel. LE. 5-6400
1149 Dundas St. W.
Toronto, Ont.

MEXICO CITY. — Meksikos vyriausybė siekia sumažinti užsienio kontrolės savo industrijoje.

Kasyklos, kurios dabar 90 procentų užsieniečių kontrolė, negaus koncesijų, jeigu neturės 51 procento vietinės kontrolės. Kurios nesudarys šios kontrolės, po 25 metų bus perimtas Meksikos žinion be jokios kompensacijos.

Meksikiečių kontroliuojamos kasyklos turės didesnių palengvinimų, negu užsieniečių.

Šis patvarkymas paliečia daugiausia amerikiečius, nes amerikiečių rankose randasi didžiauma kasyklų.

Patyręs Tinkuotojas

Visokių rūšių tinkavimas iš vidaus ir lauko ir naujų lubų

Telefonas: RO. 6-3026
Toronto

Biznio Proga

Didelis restoranas mūriniame name su 63 vietomis, moderniškoms išvietėms, didele virtuve. Į nejudomą turtą įeina 2 naujai išdekoruoti butai ant antro aukšto su atskiru įėjimu. Dirbtuvė užpakalyje pastato išnuomota. Geros įeigos. Reikia pamatyti norint suprasti vertę.

Privatus pardavimas. Dėl pasimatymo skambinkit Mr. Johns, EM. 3-4242. Toronto.

Visokių Pieno Produktų Krautuvė

Modern Dairy

847 COLLEGE ST. — TORONTO
Telef.: LE. 6-1429

Taipgi didelis pasirinkimas visokių sausainių, maisto produktų.

Savininkai: A. A. Kukta

Lietuvių Stogų Dengėjas

Abest Roofing & Tinsmithing Co.

144 FIRST AVE. Tel. HO. 6-8252
Toronto 8, Ont.

Dengiame naujus ir taisome senus stogus, vandens nutekėjimus (eavstrough) ir atliekame visokius skardos darbus.

Savininkas C. SWANKAS

LIETUVIS PLUMBERIS

J. Lisauskas

Įrengiam Aliejinį Apšildymą
Atliekam Kitus Plumberio Darbus
Darbas Garantuotas — Prieinama Kaina

148 WESTMINSTER AVE. Tel. LE. 2-5191
Toronto